26 ԱՊՐԻԼ 2000 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 75 (2043)

Ազգ

Azg armenian daily

Հայոց եղեռնը իսրայելական դասագրքերո՞ւմ

Ըստ BBC-ի ապրիլի 24-ի հաղորդման, Իսրայելի կրթության նախարար Յոսի Սարիդն առաջարկել է Հայկական ցեղասպանության «վիճահարույց» թեման ընդգրկել իսրայելական ուսումնական ծրագրերում: Սարիդը դա առաջարկել է Երուսաղեմի հայ համայնքի առջեւ ելույթ ունենալուց առաջ: Նույն աղբյուրի համաձայն, Իսրայելի ռադիոն հայտնել է, թե Յոսի Սարիդն օգտագործելու է այդ առիթը, որպեսզի «քննադատի նրանց, ովքեր ցանկանում են շարունակել այդ ցեղասպանության անտեսումը»: BBC-ն տեղեկացրել է նաեւ, որ իսրայելական արտգործնախարարությունը խստորեն դեմ է այդ թեմայի դասավանդմանն այն հետեւանքների պատճառով, որոնք կարող են առաջանալ թուրք-իսրայելական ռազմական դաշինքում:

Ա. Մ.

ԱՐՏԱՀԵՐԹ ԼՈՒՐ

Ազգային ժողովը Ռոբերտ Քոչարյանի գործելակերպը գնահատեց իբրեւ մարտահրավեր

Իշխանական ճգնաժամը մերձենում է կիզակետին
Գագիկ Ջհանգիրյանը հրաժարականի դիմում տվեց

ՆԱՐԻՆԵ ԴԱԼԼԱՔՅԱՆ

«Հանրապետության նախագահը մարտահրավեր է նետում ԱԺ-ին մի հարցում, ուր պետք է բոլորս շահագրգիռ լինեինք՝ ստեղծելու նորմալ բարոյական մթնոլորտ», երեկ կասեցված լսումների մեկնակետում հայտարարեց ԱԺ «Միասնություն» խմբակցության ղեկավար Անդրանիկ Մարգարյանը: Զինդատախազ Գագիկ Ջհանգիրյանն արդեն հեռացել էր ԱԺ դահլիճից՝ մեկուկես ժամվա սպասումներից ալեկոծված պատգամավորների առջեւ ընթերցելով 2000 թ. ապրիլի 25-ի Ռ. Քոչարյանի հրամանագիրը, որով նախագահը, վկայակոչելով Սահմանադրության 5-րդ, 6-րդ, 49-րդ, 103-րդ հոդվածները, արգելեց հոկտեմբերի 27-ի պետական հեղաշրջման գործի նախաքննությունը վարող խմբի ղեկավարին հաղորդում տալ ԱԺ-ին: Ռ. Քոչարյանը փաստել էր, որ քրեական գործերով լսումները կարող են դիտարկվել իբրեւ քննչական մարմինների վրա ճնշման փորձ:

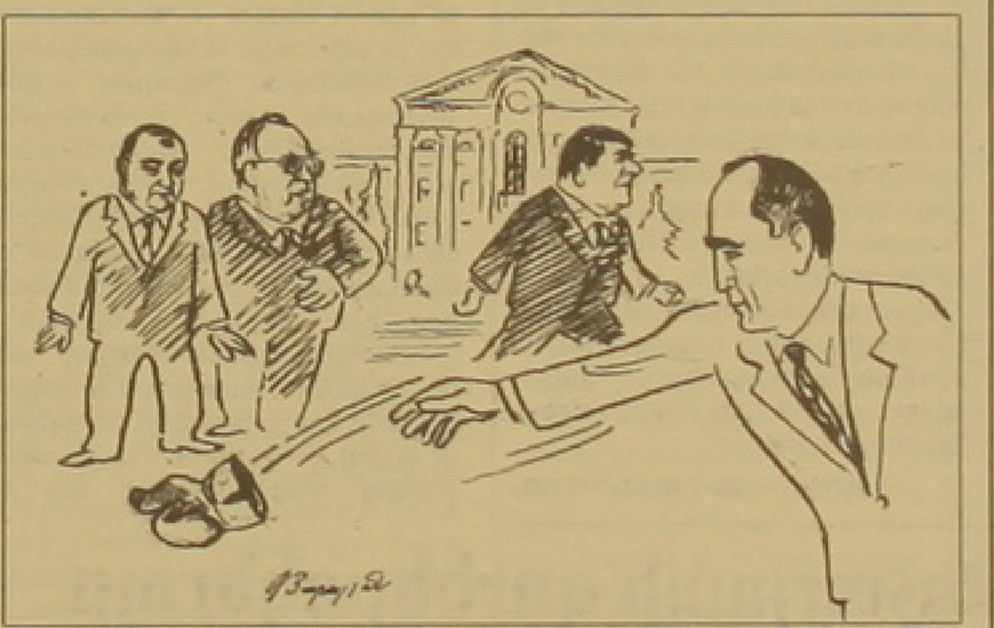

Տես ► էջ 2

ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

20 հազարանոց հայկական ցույց Փարիզում

ԱՐՄԻՆԵ ԱԶԻԶՅԱՆ
Փարիզ

Հայոց ցեղասպանության 85-ամյակի նշումը Փարիզում տարբերվում էր նախորդներից բազմաթիվ առումներով: Առաջին՝ ցուցարարների քանակը, որ 20 հազարից ավելի էր: Երկրորդ՝ ցույցի երթուղին. այս անգամ այն ավարտվեց ոչ թե Թուրքիայի դեսպանատան առջեւ, այլ Մատինյոնի՝ Ֆրանսիայի կառավարության նստավայրի առաջ: Ըստ Ֆրանսիայի որոշ սենատորների, կառավարությունն է խոչընդոտել Ազգային ժողովի միաձայնությամբ ընդունած Հայոց ցեղասպանության մասին բանաձեւի հաստատումը վերին պալատում՝ Սենատում: Այս ցույցը տարբերվում էր նախորդներից նաեւ իր բովանդակությամբ. «Քաղաքացիները զայրացած են» վերտառությամբ պլակատներ էին բռնել շատ ցուցարարներ: Հայկական ծագումով ֆրանսիացիների համար արցունքների ժամանակն ավարտված է, այսօր ազգային արժանապատվությունը վերաշահելու ժամանակն է հասել, եւ ֆրանսահայերի տարբեր կազմակերպությունների ջանքերը համախմբող «24 ապրիլի» կոմիտեի նախագահ Ալեքսի Գյովջյանի արծարծած կարգախոսն էր՝ «Քաղաքացինե՛ր, դեպի քվեատուփ»: Ցուցարարների թափորի մեջ բազմաթիվ էին հայ մտավորականները՝ գիտնականներ, նկարիչներ, կինոաստղեր, բժիշկներ: Շատ էին նաեւ տեղի մամուլի, ինչպես նաեւ թուրքական թերթերի ներկայացուցիչներ, որոնք ընթացքից հարցազրույց էին վերցնում:

Ցույցը սկսվեց Փարիզի հայոց առաջնորդանիստ եկեղեցում մատուցված պատարագով, որտեղից թափորը շարժվեց դեպի Հաղթանակի կամար, որտեղ ծաղկեպսակ դրվեց Անհայտ զինվորի գերեզմանին: Ժամը 16:30-ին էր, որ ցուցարարները հավաքվեցին Սենատի առջեւ, որտեղ արդեն հավաքվել էին ֆրանսիական տարբեր կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ, քաղաքական դեմքեր, պատգամավորներ եւ քաղաքապետներ: Հույն եւ կիպրացի բանախոսները հայերին զորակցելու վճռականություն արտահայտեցին:

Նմանօրինակ ցույցեր տեղի ունեցան նաեւ Ֆրանսիայի հայաշատ այլ քաղաքներում՝ Մարսել, Նիս, Կանն, Ավինյոն, Լիոն, Գրենոբլ, Վալանս, Սեն Էթիեն, Սեն Շամոն եւ այլուր:

Երեկոյան լուրերի ժամին բոլոր հեռուստակայանները ներկայացրին ցույցից մանրամասներ՝ նախաբանում խոսելով 20-րդ դարի առաջին ցեղասպանության մասին:

Պրահայում ցույց եւ ցուցահանդես

Երեկոյան՝ հիշատակի երեկո եւ պատարագ

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ
Պրահա

«Պահանջում ենք ճանաչել 1915 թ. Հայոց ցեղասպանությունը», «Թուրքիա՛, մաքուր ձեռքերով մտիր 21-րդ դար եւ Եվրոպա», «Թուրքիա՛, ընդունիր 85 տարի առաջ գործած հանցանքդ». այս կոչերով ապրիլի 24-ին, ժամը 13:00-ին՝ Պրահայի հայ համայնքի ներկայացուցիչները երթի դուրս եկան մետրոյի «Դեյվիցկա» կայարանի մերձակայքից մինչեւ Թուրքիայի դեսպանատուն: Կանգնելով ոստիկանական շրջափակոցների դեմ-դիմաց, հայ համայնքի ներկայացուցիչները պահանջեցին Թուրքիայի ներկա իշխանություններից ճանաչել դարասկզբին կատարված ոճրագործությունը: Չեխ ուսանող Յարոսլավ Մարուշեկն ընթերցեց Հայոց ցեղասպանության մասին մի կարճ պատմական ակնարկ, որից հետո ելույթ ունեցավ Պրահայում գտնվող Կրասնոդարի հայ համայնքի հոգեւոր հովիվ Տեր Հարությունը:

«Չեխահայությունն այսօր հավաքվել է իր ձայնը միացնելու աշխարհով մեկ սփռված հայության ձայնին: Այնքան ժամանակ, որքան կան Արարատները, այնքան ժամանակ, որ կարող ենք աղոթել Աստծուն, մենք պիտի հուսանք, որ մի օր պիտի ճանաչվի Հայոց մեծ ցեղասպանությունը», ասաց տեր հայրը՝ իր խոսքն ավարտելով աղոթքով: Չեխ-հայկական ընկերության նախագահ Գագիկ Տոնոյանն իր ելույթում հույս հայտնեց, թե հայերի ցեղասպանության ընդունմամբ վերջ կտրվի որեւէ ցեղասպանության երրորդ հազարամյակում:

Տես ► էջ 3

Մայիսի 3-ին Հռոմում կանցկացվի XX դարի ցեղասպանությունների հարցին նվիրված գիտաժողով

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ապրիլի 24-ին Հռոմի հայ համայնքի, «Զատիկ» իտալա-հայկական բարեկամության ընկերակցության եւ Իտալիայում Հայաստանի դեսպանության մասնակցությամբ երթ կազմակերպվեց Հռոմի հայկական վարժարանից դեպի Վատիկան: Երթի մասնակիցները Հայոց ցեղասպանության ճանաչման պահանջով եւ ցեղասպանության մասին թռուցիկներով հանրահավաք կազմակերպեցին Հռոմի 12 Սուրբ առաքյալների հրապարակում, այնուհետեւ Վատիկանի Սբ. Աննա եկեղեցում ոգեկոչման պատարագ մատուցվեց ի հիշատակ ցեղասպանության զոհերի: Երթի ընթացքը եւ պատարագի արարողությունը լուսաբանվեցին հեռուստաալիքներով եւ ռադիոկայաններով:

Վենետիկի Սբ. Ղազարի Մխիթարյան Միաբանության կողմից մատուցվեց հոգեհանգստի պատարագ Մ. Ռափայելյան վարժարանում, որի շենքի առջեւ տեղադրվեց քանդակագործ Մովսես Գուլոյանի՝ ցեղասպանության նահատակների հիշատակին նվիրված բրոնզե արձանը:

Մայիսի 3-ին Հռոմի շրջանային խորհրդի դահլիճում տեղի կունենա գիտաժողով եւ կլոր սեղան՝ «XX դար. ցեղասպանություն-ցեղասպանություններ» վերտառությամբ, որին հրավիրված են մասնակցելու Իտալիայի խորհրդարանի պատգամավորները եւ Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչած Իտալիայի բոլոր քաղաքների քաղաքապետները:

Մոսկվա. Ապրիլի 24-ին Թուրքիայի դեսպանատունը հանգստանում է

ՄՈՍԿՎԱ, 25 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ապրիլի 24-ին Մոսկվայում Թուրքիայի դեսպանատան առջեւ տեղի ունեցած ցույցի մասնակիցների ցուցապաստառները կրում էին «Թուրքիան հիմնված է հայերի ոսկորների վրա», «Պահանջում ենք դադարեցնել հայկական տաճարների ոչնչացումը Թուրքիայում», «Թուրքիան չարիքի կայսրություն է» կարգախոսները: Ամեն տարվա պես Թուրքիայի դեսպանատնից ոչ ոք դուրս չի եկել ցուցարարների հետ հանդիպման, քանի որ ապրիլի 24-ը Թուրքիայի դեսպանատունն իր համար հանգստյան օր է համարում: Իսկ ցույցը նկարահանվում էր պատուհաններից:

Բազմահազարանոց քայլարշավ Թեհրանում

ԹԵՀՐԱՆ, 25 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ապրիլի 24-ին բազմահազար թեհրանահայեր մասնակցել են բողոքի ու պահանջատիրության քայլարշավին: Ցուցարարները դատապարտում էին Օսմանյան Թուրքիայի կառավարության իրականացրած 1915 թվականի հայոց ցեղասպանությունը: «Իրանի ձայնի» հաղորդմամբ, ցուցարարների պաստառները կրում էին հետեւյալ կարգախոսները. «Թուրքիայի ոճրագործությունը պիտի դատապարտվի», «Մա՛հ, Թուրքիայի ֆաշիստական պետությանը», «Արեւմտյան Հայաստանը պետք է վերադարձվի»: Ի պաշտպանություն պաղեստինյան ժողովրդի, ցուցարարները նաեւ վանկարկում էին «Մա՛հ, Իսրայելին» լոզունգը: Քայլարշավի ժամանակ ընթերցվեց մի բանաձեւ, ուր ասվում էր. «Հին ու հարուստ մշակույթի տեր հայ ժողովուրդը, որը 20-րդ դարի առաջին ցեղասպանության զոհն է՝ ձգտելով, որ աշխարհում տիրի փոխըմբռնում ու խաղաղություն ազգերի միջեւ, պահանջում է արդարություն եւ իր ու աշխարհի բոլոր իրավազուրկ ժողովուրդների արդար իրավունքների հաստատում»: Բանաձեւում նշվում էր նաեւ, թե Թուրքիայի կառավարությունը՝ մերժելով ստանձնել հայոց եղեռնի պատասխանատվությունը, դրանով իսկ ձեռքից բաց է թողել իր երկրի ճակատից նենգ ու արյունալից բիծը մաքրելու հնարավորությունը:

ՍԱՀԱՓՈՐՁ

ԼՂՀ գլխավոր դատախազի պնդմամբ, Սամվել Բաբայանը «Իրավունք եւ միաբանությանը» տվել է 550 հազար դոլար, 300 տոննա դիզվառելիք եւ 100 տոննա բենզին

ՆՈՒՆԵ ԱՐՇԱԿՅԱՆ
Ստեփանակերտ

Ապրիլի 22-ին ԼՂՀ գլխավոր դատախազ Մավրիկ Ղուկասյանի մամլո ասուլիսն այս անգամ «Ազգ», «Հայաստանի Հանրապետություն», «Ռեսպուբլիկա Արմենիա», «Հայոց աշխարհ» օրաթերթերի եւ Արմենպրես գործակալության թղթակիցների խնդրանքով էր:

Գլխավոր դատախազը չթաքցրեց իր դժգոհությունը մարտի 22-ի ահաբեկչության փաստից ածանցվող իրադարձությունների շուրջ հայաստանյան որոշ լրատվամիջոցների կողմնակալ հրապարակումների առնչությամբ:

Դա, Մ. Ղուկասյանի կարծիքով, արդյունք է այն բանի, որ հայաստանյան լրագրողները փոխանակ մեկնելու Արցախ եւ տեղում իրավասու մարմիններից իսկությունն իմանալու, ապավինում են կասկածելի իրազեկիչ աղբյուրների:

Գլխավոր դատախազի այս հիմնավորումը դրսեւորվեց ծավալված անկաշկանդ զրույցով: Լրագրողների հարցերը բազմաբովանդակ էին: Մ. Ղուկասյանը չհրաժարվեց անգամ կոնֆիդենցիալ բնույթի որոշ հարցերի պարզաբանումներից՝ խնդրելով առայժմ ձեռնպահ մնալ դրանք հրապարակելուց, քանի որ ինքը պատրաստվում է առաջիկայում ավելի հանգամանալից մեկնաբանություններով այդ նյութերը տրամադրել լրագրողներին:

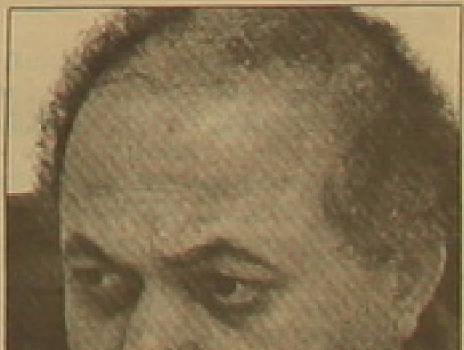

Տես ► էջ 5

Այն բանից հետո, երբ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը հրապարակավ իր անբավականությունը հայտնեց իրավապահ մարմինների աշխատանքից՝ Վանո Սիրադեղյանի փախուստը չկանխելու եւ կալանումը ձախողելու համար, վարչապետ Արամ Սարգսյանը նախագահին ներկայացրեց առաջարկը նախագահին ներկայացնելը վկայում է, որ Արամ Սարգսյանը Ռոբերտ Քոչարյանի հետ նախապես չէր համաձայնեցրել իր այդ քայլը: Մեր Սահմանադրությամբ վարչապետը նախագահի «մարդն» է, կոչված է նրա ներքին ու արտաքին քաղաքականությունն իրականացնելու: Հետեւաբար, կադրային նշանակումների խնդրում նրանք, որքան էլ տարաձայնություններ ունենան, պետք է գործեն միասնաբար: Եթե այդ չկա, եզրակացությունը ծնվում է ինքնաբերաբար՝ վարչապետը նախագահի հետ առայժմ մեկ «թիմից» չէ, նախագահի կառավարությունը չէ, որ գլխավորում է:

Պահանջվում է առավելագույն շրջահայեցություն

ՆԳ նախարար Հայկ Հարությունյանին պաշտոնանկ անելու առաջարկ: Հետեւեց նախագահի մերժումը: Եթե նախագահ-վարչապետ հարաբերությունների առերեւույթ հարթ, սակայն ներքուստ լարված լինելու մտավախություններ չունենայինք, ապա այս մերժումը (մանավանդ ոչ այնքան հիմնավոր բացատրություններով, քանզի նախարարը, անկախ նրանից՝ տվյալ պահին հանրապետությունում է, թե ոչ, չի կարող պատասխանատվություն չկրել իր ղեկավարած համակարգի աշխատանքի համար) որեւէ արտառոց բան չէր համարվի: Սակայն մեր գերքաղաքականացված հասարակական մթնոլորտում, երբ պետության բարձրագույն պաշտոնատարների ամեն քայլի ետեւում թաքուն ենթատեքստ է ենթադրվում, այս մերժումն աննկատ մնալ չի կարող:

1. Վարչապետի կողմից Հայկ Հարությունյանին պաշտոնանկ անելու առաջարկը նախագահին ներկայացնելը վկայում է, որ Արամ Սարգսյանը Ռոբերտ Քոչարյանի հետ նախապես չէր համաձայնեցրել իր այդ քայլը:

2. Այդ դեպքում Հայկ Հարությունյանին պաշտոնանկ անելու առաջարկը վարչապետն ո՞ւմ հետ է «ծանրութեթեւ» արել, ովքե՞ր եւ ինչո՞ւ են նրան խորհուրդ տվել գնալու այդ քայլին: Նախապես համոզված չէի՞ն, որ նախագահը կմերժի այդ առաջարկը՝ հրապարակավ անհամար վիճակի մեջ դնելով վարչապետին, թե՞ հենց այդ էլ ուզում էին ու դրան էլ ձգտում էին՝ հանրությանն այս կերպ ցույց տալու համար, որ նախագահ-վարչապետ կնճիռը հարթված չէ: Արդյոք այստեղ դեր չի՞ խաղացել վարչապետի անփորձությունից օգտվելու ոմանց անբարո դիտավորությունը:

Այս հարցերի պատասխանները ստանալը չափազանց կարեւոր է, քանզի դրանցից կարող է կախված լինել երկու բան.

ա) նախագահի եւ վարչապետի հետագա համատեղ աշխատանքի հնարավորությունը,

բ) երկրի ներքին կայունությունը:

Կարելի է ենթադրել, որ իշխանական վերին օղակներում դեռեւս կան բավական ազդեցիկ դեմքեր, ովքեր, հույսը կտրելով հոկտեմբերի 27-ի ողբերգական դեպքերի նախաձեռնության արդյունքներով նախագահ-վարչապետ բախում հրահրելու «հեռանկարից», այժմ այլ ուղիներ են որոնում՝ նույն նպատակին հասնելու: Նախագահի եւ վարչապետի հետագա համատեղ աշխատանքն անհնարին դարձնելով եւ առաջինին դնելով կառավարությունը պաշտոնանկ անելու հարկադրանքի առջեւ, կարելի կլինի այդ առայժմ ենթադրյալ պաշտոնանկությունը պատրվակ դարձնելով՝ կրկին շիկացնել իրադրությունը երկրում:

Այս պայմաններում պահանջվում է առավելագույն շրջահայեցություն թե՛ նախագահից, թե՛ վարչապետից, թե՛ ԱԺ քաղաքական մեծամասնությունից:

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

«... + 11-Ի ԳՈՐԾ»

Դատարանն ամբաստանյալների հարցաքննության նոր կարգ սահմանեց

ՆԳՆ ներքին զորքերի նախկին հրամանատար Վահան Հարությունյանը ապրիլի 25-ին տեղի ունեցած դատական նիստում իր դժգոհությունն արտահայտեց լրատվամիջոցների կողմից «գլխավոր մեղադրյալ» համարվելու կապակցությամբ՝ որպես այդպիսին մատնացույց անելով Վանո Սիրադեղյանին: Սակայն, քանի որ Վ. Սիրադեղյանի մասով գործն առանձնացվեց քրեական գործից, այսուհետ հարկադրված ենք լինելու այս դատավարության գլխավոր «հերոս» համարել Վ. Հարությունյանին: Երեկվա դատական նիստը նշանակալից էր այն առումով, որ վերջապես ամբաստանյալ Վ. Հարությունյանն ավարտեց իր ցուցմունքները:

Դատաքննության սկզբում դատարանը ապացույցների հետազոտման կարգ էր սահմանել, մասնավորապես ամբաստանյալների հարցաքննությունը պետք է սկսվեր Վ. Հարությունյանից եւ ավարտվեր Վ. Սիրադեղյանով: Երեկ պետական մեղադրող Աղվան Հովսեփյանը, թերեւս Սիրադեղյանի բացակայությամբ պայմանավորված, առաջարկեց փոփոխություն կատարել միջանկյալ հարցաքննվողների հերթականության կարգում եւ հաջորդը լսել ամբաստանյալ Սահակ Բալյանին: Վերջինս մեղադրվում է Կարեն Ռաֆայելյանի ու Արթուր Հովհաննիսյանի սպանության հրամանն անձամբ կատարելու մեջ: Անակնկալի գալով ցուցմունքներ տալու առաջարկից՝ ամբաստանյալը մեկ օր խնդրեց նախապատրաստվելու համար: Միաժամանակ, դատապաշտպան Պ. Խուդոյանը կասկածի ենթարկեց երկու տղաների սպանությունը Սերժ Ջիլավյանի դեմ մահափորձով պայմանավորելը: Դատապաշտպանն իր գրավոր վերլուծության մեջ կասկածի տակ էր առել այս հանգամանքը՝ գտնելով, որ պարզաբանված չէ, թե ի վերջո ո՞վ է ում դեմ մահափորձ ձեռնարկել՝ Սիրադեղյա՞նը՝ Ջիլավյանի, թե՞ հակառակը: Միջնորդեց հարցաքննության հրավիրել հայտնի գործարարին՝ այդ հանգամանքը պարզաբանելու համար: Միջնորդությանը միացավ նաեւ ՀՀ գլխավոր դատախազի տեղակալ Աղվան Հովսեփյանը:

Դատական նիստը նախագահող Ռ. Թովմասյանը երեկ դարձյալ տեղեկացրեց, թե ՆԳ նախարարությունն առայժմ նորություն չունի Վանո Սիրադեղյանի մասին:

Ս. Պ.

Պարզաբանում է ներքին գործերի նախարարությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ԱՊՐԻԼ, ՄՆԱՐՔ: Վերջին ժամանակներս հաճախակի է հնչեցվում Վանո Սիրադեղյանի կողմից դատաքննությունից խուսափելու հարցում ՆԳՆ թերացման կամ անգործության հարցը: Այս առնչությամբ ՆԳՆ հասարակայնության հետ կապի եւ լրատվության վարչությունը լիազորված է հայտարարելու, որ ՆԳ նախարարությունն ամբաստանյալ Վանո Սիրադեղյանի նկատմամբ պաշտոնական որեւէ գործողություն կատարելու լիազորություն չի ունեցել: Նրա նկատմամբ որպես խափանման միջոց ընտրված է եղել անձնական երաշխավորությունը:

Վանո Սիրադեղյանին կալանավորելու վերաբերյալ ս/թ ապրիլի 4-ին Ազգային ժողովի համաձայնությունը ստանալուց հետո ՆԳՆ կողմից անհապաղ ձեռնարկվել են անհրաժեշտ միջոցառումներ նրան հայտնաբերելու եւ կալանելու ուղղությամբ:

Մինչ այդ Վանո Սիրադեղյանի նկատմամբ ձեռնարկված որեւէ միջամտություն կդիտվեր որպես օրենքի խախտում:

ՀՀ ՆԳՆ նախարարությունը շարունակում է անհրաժեշտ միջոցառումները Վանո Սիրադեղյանի գտնվելու վայրը պարզելու, նրան հայտնաբերելու եւ կալանավորելու ուղղությամբ:

Ազգային ժողովը Ռոբերտ Քոչարյանի գործելակերպը գնահատեց իբրեւ մարտահրավեր

Սկիզբը էջ 1

Իսկ լսումների գաղափարը ծնվել էր երեկ առավոտյան ԱԺ պետաիրավական հանձնաժողովում, որի 32 անդամներից 20-ից ավելին միաձայն, մեկ ձեռնպահով (Աղասի Արշակյան) որոշում էր ընդունել Գագիկ Ջհանգիրյանից հաղորդում պահանջելու հոկտեմբերի 27-ի գործի նոր զարգացումների վերաբերյալ՝ այն պատճառաբանությամբ, որ հանրապետության նախագահը Ազգային հեռուստատեսությանը տված իր բացառիկ հարցազրույցում Գագիկ Ջհանգիրյանի ղեկավարած խմբին ամբաստանել էր քաղաքական շահերով ուղղորդվելու համար եւ ընդգծել, որ ինքն այսուհետ չի հանդուրժելու նման պահվածք եւ անհրաժեշտ հետեւություններ է կատարելու: Հետեւությունը արգելքն էր Գագիկ Ջհանգիրյանի հաղորդմանը, որին ի պատասխան, զինդատախազը հանրապետության նախագահին հրաժարականի դիմում ներկայացրեց երեկ իսկ՝ ընդգծելով. «Ես չեմ կարող մասնակից դառնալ Վազգեն Սարգսյանի, Կարեն Դեմիրճյանի եւ մյուսների սպանությունների քաղաքական շահարկումներին»: Գագիկ Ջհանգիրյանը նաեւ հավելեց, որ իր հրաժարականի ընդունումից հետո, երբ ինքը կդառնա պարզ քաղաքացի, ի զորու կլինի խոսել նախաքննության իր ձեռքբերումների եւ հիմնական վարկածի մասին:

«Ոչինչ չի մոռացվել, չէ՞»... առճակատում

ԱԺ խոսնակ Արմեն Խաչատրյանը, բացելով ծածկված լսումները, ընդգծեց. «Մոտեցումը շատ բացասական է ազդում [illegible] վրա, ես իմ [illegible] նախագահից մինչեւ վերջին մարդը՝ պահանջելով պատշաճ, հարգալի վերաբերմունք ԱԺ-ի հանդեպ»: Անդրանիկ Մարգարյանն ամփոփեց՝ առաջարկելով պատգամավորներին կենտրոնանալ ոչ թե հոկտեմբերի 27-ի դեպքերի, այլ առկա քաղաքական ճգնաժամի՝ հանրապետության նախագահի վերաբերմունքի վրա: Հանրապետականի նախագահը կասկածում էր. «Ոչինչ չի մոռացվել, չէ՞»...

Մինչ «Միասնությունը» սպասում էր, թե իրենք ուշացել են, Ռ. Քոչարյանի մասին կարելի է ասել, որ նա շտապեց, քանզի օրինական հանգուցալուծումները երկու դեպքերից հետո չափազանց աղոտ են: Կոմկուսի եւ ԱԺՄ խմբակցությունների պատգամավորներն առաջարկեցին սկսել հանրապետության նախագահին անվստահություն հայտնելու սահմանադրական գործընթացը, որի համար անհրաժեշտ է պատգամավորների երկու երրորդ, այսինքն՝ 83 կողմ ձայն: Էներգետիկ բաշխիչ ցանցերը սեփականաշնորհման ցուցակից դուրս բերելու եւ առանձին օրենքով մասնավորեցնելու արշավը նիստն ապացուցեց, որ խորհրդարանն այս պահի դրությամբ կարող է 83 ձայն հավաքել Սահմանադրական դատարանին Ռ. Քոչարյանին անվստահություն հայտնելու մասին որոշման նախագիծ ուղարկելու միջոցով:

Զինդատախազը հրաժարականի մասին հայտարարելուց հետո:

Անդրանիկ Մարգարյանը զարմացած էր՝ ինչպե՞ս եղավ, որ հանրապետության նախագահը, որին իրենք 8 ամիս աջակցում էին՝ հավաստիացնելով, թե սատարում են նրա ծրագրերին, որոնք նույնն են «Միասնության» նպատակների հետ, նման վերաբերմունք դրսեւորեց: Նա միանշանակ էր. «Հոկտեմբերի 27-ը շահարկում չդարձնենք, մենք կողմնակից ենք ոչ թե գործը փակելու, քաղաքական ուղղորդումներով տանելու, այլ շատ օբյեկտիվորեն բացահայտելու, որ դատաքննության ժամանակ նախաքննության ապացույցները փուլ չգան: Մենք ինչ-որ մեկի վրա մեխ չենք ջարդելու, որովհետեւ երկու տարի հետո, տասը տարի հետո նորից անդրադառնալու ենք այս գործին: «Միասնություն» դաշինքը քաղաքական շահարկումների խնդիր չունի: Ես նախագահին չեմ մեղադրում... բայց նախագահը մարտահրավեր է նետում»: Մինչ պատգամավորներից ոմանք նախագահի կիրառած արգելանքը մեկնաբանում էին իբրեւ մեղսակցություն, «Օրինաց երկրի» պատգամավոր Սամվել Ավետիսյանն առաջարկեց Ռ. Քոչարյանին հրավիրել ԱԺ, իսկ «Կայունության» ղեկավար Վարդան Այվազյանը՝ փակ նիստ գումարել: Բայց կրքերը շիկանում էին, խորհրդարանում հնչում էին հակասահմանադրական հանգուցալուծումներ, որոնք հետագայում կարող են օգտագործվել ի վնաս նույն ԱԺ-ի, ուստի որոշվեց խորհրդարանի պատասխանը, այսինքն՝ անվստահություն հայտնելու գործընթացը կազմակերպել այսօր: «Երկրապահ» պատգամավոր Ռուբեն Գեւորգյանն ի մի բերեց. «Երկիրը մի ձեւի մեջ է, որ տեռորիզմ է»: Մյասնիկ Մալխասյանն առաջարկում էր եղանակ փնտրել կանխելու Ռ. Քոչարյանի կադրային վերադասավորումները հանրապետության ուժային նախարարություններում: Սահմանադրությամբ ԱԺ-ն նման լիազորություն չունի:

Էներգետիկ բաշխիչ ցանցերը կմասնավորեցվեն առանձին օրենքով

Մինչ զինդատախազ Գագիկ Ջհանգիրյանը ծանր բանակցությունների մեջ էր հանրապետության նախագահի հետ, խորհրդարանը երկու ընթերցմամբ, սկզբից 85 կողմ, 5 դեմ, 3 ձեռնպահ, ապա 83 կողմ, 4 դեմ, 5 ձեռնպահ եւ բուռն ծափողջույնների ներքո Երեւանի, Կենտրոնական, Հյուսիսային եւ Հարավային էլեկտրական բաշխիչ ցանցերը դուրս բերեց 98–2000 թթ. պետական գույքի մասնավորեցման ծրագրի օրենքից՝ 2-րդ հոդվածով կառավարությանը պարտադրելով այս ընկերությունները մասնավորեցնել առանձին օրենքով: Դեմ քվեարկողը Հանրապետական կուսակցության ընտրանին էր՝ Անդրանիկ Մարգարյանը, Գալուստ Սահակյանը, Գագիկ Մինասյանը եւ ապա Ալեքսան Հակոբյանն ու Խաչատուր Սուքիասյանը: Հանրապետականի եռյակը մինչեւ վերջ հավատարիմ մնաց Ռ. Քոչարյանին տված խոստմանը՝ դիմադրելու բաշխիչ ցանցերը մասնավորեցման ցուցակից դուրս բերելու հարցին: Բայց շաբաթը ուրբաթից շուտ եկավ, եւ Ռ. Քոչարյանն առճակատումը խորացրեց ավելի վաղ, քան հունիսի 8-ը, երբ նա, ըստ Սահմանադրության, կարող էր լուծարել ԱԺ-ն:

Արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանն առավոտյան բաշխիչ ցանցերի սեփականաշնորհմանն ընդդիմացող պատգամավորներին հորդորում էր, թե իրենց քայլը նշանակում է անվստահություն կառավարության հանդեպ, ինչը նշանակում է կառավարության պաշտոնանկություն: Համարձակվենք կանխատեսել, որ այս ԱԺ-ն Ռ. Քոչարյանի առաջարկած վարչապետներից եւ ոչ մեկի կառավարության ծրագրին կարող է վստահություն չհայտնել, քանզի ապարդյուն դարձյալ չարաբաստիկ այն տղամարդու որոնումն է, որի ձեռքում իշխանության լծակներն են:

Հընթացս ԱԺ-ում քննարկվում էին հինգշաբթի՝ ապրիլի 27-ին վարչապետ Արամ Սարգսյանի Մոսկվա կատարելիք այցի քաղաքական հետեւանքները, որին հետեւելու է Ռ. Քոչարյանի մեկնումը Վ. Պուտինի պաշտոնակալությանը: Ներսում իրար հետ կլոծած եւ ոչ մի հարց՝ Հայաստանի քաղաքական վերնախավը դարձյալ փորձում է կառչել դրսի ուժի ծոցերից: Թեեւ Ստեփան Զաքարյանը պատգամավորներին կոչ էր անում արժանապատվություն ունենալ եւ պաշտպանել ԱԺ պատիվը, իսկ Ֆիլարետ Բերիկյանի կարգախոսն էր. «Եկեք փորձենք այս երկրին տեր կանգնել»:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ժ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ՝
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562863, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221
Տնօրէն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ /հեռ. 529353
Համակարգչային ծառայություն /562941
Apple Macintosh համակարգչային շարվածք «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief,
H. AVEDIKIAN /phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԹԵՔԵՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Ոգեկոչում 1915-ի

Կազմակերպմամբ ՀՌԱԿ-ի

Հայաստանի Հանրապետությունը պատմական դասեր է կրել։ Նյութապես տկար, քաղաքական խարդավանքներով լի անկայուն տարածաշրջանում անհնար է եղել բարձրացնել ազգային խնդիրներ, առավելապես հայկական հարցը։ Ելնելով ստեղծված իրավիճակից, Հայ դատի հետապնդումը գրեթե ողջ ծավալով ստանձնել է սփյուռքը։ Այս ոլորտում լուրջ շրջադարձ էր 1965 թվականը։ Որպես ազգային մեծագույն սուգի եւ անմեղ զոհերի հիշատակ-կոթող կառուցվում է Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիրը։ Երեւան են գալիս գիտության եւ արվեստի արժեքավոր գործեր, որոնք անդրադառնում են դարասկզբի ողբերգական իրադարձություններին։ Միջազգային ատյաններում հայկական հարցը դառնում է քննարկման առարկա։

«Թվում էր, թե Հայաստանի անկախության հռչակումից հետո Հայ դատի հետապնդումը պետք է դառնար ազգային գաղափարախոսության հիմնաքարը, իսկ հայկական հարցի ճանաչումը՝ 3-րդ Հանրապետության արտաքին քաղաքականության հիմնական ուղղություններից մեկը։ Սակայն ազգային հայրենասիրական զգացմունքների հողի վրա իշխանության եկած խումբը Հայ դատը հայտարարեց պատմամշակութային հասկացողություն, իսկ ազգային գաղափարախոսությունը՝ կեղծ կատեգորիա»։ Այս խոսքերով ներկաներին դիմեց ՀՌԱԿ ատենապետ Ռ. Միրզախանյանը՝ ապրիլի 22-ին Մեծ եղեռնի 85-ամյակին նվիրված երեկոյի ժամանակ, որը կազմակերպել էր Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչությունը։ «Եվ այսօր էլ այն նույն մարդկային տեսակը, շարունակեց պրն Միրզախանյանը, մերօրյա այդ վկաները հայտարարում են. «Եթե Օսմանյան կայսրությունը չլիներ, հայերը չէին լինի, մի տեւական շրջան կայսրության վրա հարձակումներ չեն եղել, ուստի հայերը գոյատեւել են»։ «Անգամ թուրք ծայրահեղականը նման հետեւություններ չէր անի», հայտարարեց ՀՌԱԿ ատենապետը եւ այնուհետեւ գնահատեց ՀՀ նոր իշխանությունների դիրքորոշումը հարցի մասին. «1998 թ. ՀՀ պետական իշխանության կողմից Հայ դատի հետապնդման հարցում որդեգրվել են նոր մոտեցումներ, որոնց հատուկ են իրատեսությունն ու հավասարմությունը, ժողովրդի պատմական հիշողությունը։ Եվ պատահական չէ, որ վերջին շրջանում հայկական հարցը ճանաչվեց Շվեդիայի խորհրդարանի կողմից եւ քննարկվեց Ֆրանսիայի Ազգային ժողովում։ ՀՌԱԿ-ը, որպես Հայ դատի հետապնդումը որդեգրած կազմակերպություն, հայոց ազգային պետականության կայացման եւ հզորացման մեջ է տեսնում Հայ դատի եւ մեր ժողովրդի մյուս կենսական հարցերի լուծումը»։

Երեկոն բացեց Ամենայն հայոց կաթողիկոս Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ-ի ներկայացուցիչը։ Նա ներկաներին առաջարկեց աղոթել առ Աստված 1915 թ. ապրիլի 24-ի անմեղ զոհերի համար։ Այնուհետեւ, պրն Միրզախանյանի խոսքից հետո, ելույթ ունեցավ պետական մրցանակի դափնեկիր, վաստակավոր կոլեկտիվ Կոմիտասի անվան պետական քառյակը։ Ծրագրում տեղ էին գտել Հենդել-Ասլամազյանի «Պասակալյա», Կոմիտաս-Ասլամազյանի «Երկինքն ամպել ա», «Հաբրբան», «Կռունկ», «Քաքավիկ» եւ այլ ստեղծագործություններ։

Միջոցառման բազմաթիվ պատվական հյուրերի մեջ էին նաեւ Հայաստանում Ուկրաինայի դեսպանը, Ռուսաստանի, Ֆրանսիայի, Վրաստանի եւ այլ դեսպանատների ներկայացուցիչներ, պետական այրեր։

ՄԵՐԻ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Հայաստան» հիմնադրամի համար առաջնահերթ են Արցախն ու աղետի գոտին

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի գործադիր տնօրեն Վահան Տեր-Ղեւոնդյանը երեկ ասուլիս էր հրավիրել՝ հոգաբարձուների խորհրդի վերջին նիստի արդյունքները հրապարակելու։

Հիմնադրամի միջոցներով իրականացված վերջին շինարարական աշխատանքները վերաբերում են աղետի գոտում 1 բնակելի շենքի հանձնում Գյումրիում եւ 3-ը Սպիտակում։ Միաժամանակ Արցախը, որը մշտապես գտնվում է հիմնադրամի հոգաբարձուների ուշադրության կենտրոնում, այս անգամ էլ չի անտեսվել. «Հյուսիս-հարավ» ավտոմայրուղին՝ 25 մլն դոլար ընդհանուր արժողությամբ, արդեն հատվածաբար կառուցվելու է։ Անցյալ տարի «Ստեփանակերտ-Երեւան-Լոս Անջելես» հեռուստամարաթոնի ընթացքում կուտակված գումարներից ավտոմայրուղուն հատկացված է 3,5 մլն դոլար, իսկ կառուցվելիք 2 հատվածները պահանջում են 5 մլն դոլարի ներդրում։ Վահան Տեր-Ղեւոնդյանը հավաստիացրեց, որ անգամ պակասող 1,5 մլն-ը չունենալու դեպքում ծրագիրը չի սառեցվի. «Կկառուցենք այնքանը, որքանը որ թույլ կտան մեր միջոցները», ասաց նա։ Այսպիսով, կառուցվելու են Կարմիր շուկայից Հադրութ եւ Դաշբուլաղից Կիչան ընկած հատվածները՝ համապատասխանաբար 15 եւ 10 մետր երկարությամբ։ Շինարարական կազմակերպությունների միջեւ մրցույթ է հայտարարված։ «Թյուր կարծիք կա տարածված, որ Արցախում չարժե որեւէ բարենորոգում կատարել, քանի որ ճշտված չէ քաղաքական կարգավիճակը, ասաց գործադիր տնօրենը, ես ամենեւին համամիտ չեմ այդ տեսակետին»։

Հիմնադրամը շուտով կյանքի է կոչելու եւս մի քանի ծրագրեր, որոնցից մեկը սփյուռքի ուսուցիչների վերապատրաստումն է՝ ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության հետ համատեղ։ «Ստեփանակերտ-Երեւան-Լոս Անջելես» հեռուստամարաթոնի արդյունքները գնահատելով որպես գոհացուցիչ՝ գործադիր տնօրենը տեղեկացրեց, որ այս տարվա հեռուստամարաթոնը ոչ միայն համահայկական հեռարձակումով է ընթանալու, այլեւ անմիջականորեն ներգրավվելու է Եվրոպայի եւ ԱՊՀ երկրների ողջ հայությանը։ Այս նորույթը կխախտի գլխավորապես ամերիկահայությանը բարեգործության մղելու մեր սովորությունը։ Առաջիկա հեռուստամարաթոնի դրամահավաք-կենտրոններն են լինելու Փարիզը, Լոս Անջելեսը, Երեւանը։ Հեռուստամարաթոնից ստացված հասույթը տրամադրվելու է գլխավորապես ճանապարհաշինությանը, թեպետ դրամական մուտքերի 30 տոկոսն առանձնացվելու է աղետի գոտու համար։ Ծրագրերի փաթեթից դուրս չի հանվում նաեւ օգնությունը զոհված ազատամարտիկների երեխաներին։ «Պարզապես պետք է համակարգել նրանց տրվող օգնությունը, քանի որ մեր հիմնադրամից բացի՝ այլ կազմակերպություններ էլ են հովանավորում», նշեց պրն Տեր-Ղեւոնդյանը։

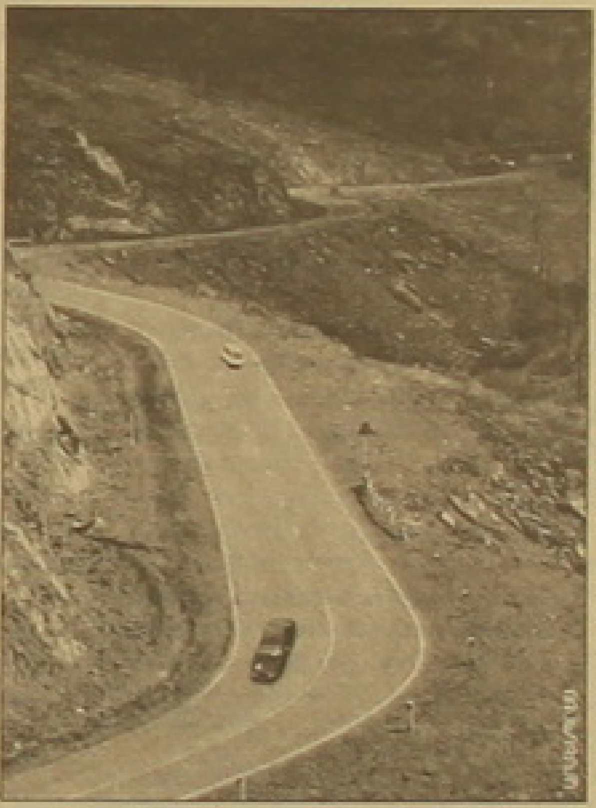

Հոգաբարձուների խորհրդի հաջորդ՝ 10-րդ նիստը տեղի կունենա 2001 թ. մայիսին։ Իսկ վերջերս կայացած նիստի ընթացքում եւս մի ուշագրավ որոշում էր ընդունվել. այսուհետ հոգաբարձուների խորհուրդը, 3-5 տարի ժամկետով, մոնիտորինգ է սահմանելու հիմնադրամի միջոցներով կառուցած շինություններին։ Սա արվելու է շինարարական կազմակերպություններին աշխատանքային զգոնություն պարտադրելու նպատակով։

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

Եռաբլուրում բացվեց ԱՍԱԼԱ-ի նահատակների հուշակոթողը

Ապրիլի 22-ի, ժամը 11-ին Եռաբլուրի պանթեոնի մուտքի աջ կողմում, մատուռի դիմաց, բացվեց Հայաստանի ազատագրության հայ գաղտնի բանակի (ԱՍԱԼԱ) նահատակների հուշակոթողը։ Բացման ժապավենը կտրեց նահատակ Եղիա Քեշիշյանի հայրը՝ Արտաշես Քեշիշյանը։ Միջոցառման կազմակերպիչ Հայկական ժողովրդային շարժում կազմակերպության Հայաստանի ներկայացուցչի բացման խոսքից հետո ելույթ ունեցան Արտաշես Քեշիշյանը, տեր Մխիթար քահանան, գեներալ Արկադի Տեր-Թադեւոսյանը (Կոմանդոս), Հունաստանի ազգային հերոս Մանոլիս Գլեզոսը, նահատակ Սուրիկ Գրիգորյանի հայրը, իսկ ԱՍԱԼԱ-ի նախկին մարտիկ, Լիբանանից ժամանած Աբրահամ Թովմասյանը հուզմունքից չկարողացավ խոսել։

6 մետրանոց հուշասյան բացման պատիվը տրվեց Կոմանդոսին, ապա քահանա հայրերը կատարեցին հոգեհանգստյան արարողություն, որին հետեւեցին հանպատրաստի ելույթներ եւ հայրենասիրական երգերի կատարումներ։

Հուշակոթողի ստորոտին է գտնվում ԱՍԱԼԱ-ի նահատակների պայմանական պանթեոնը՝ յուրաքանչյուր նահատակի տապանաքարով։ Նախատեսվում է հաջորդ ամիսներին այստեղ տեղափոխել նրանց աճյուններն աշխարհի տարբեր երկրներից (Լիբանան, Ֆրանսիա, ԱՄՆ, Հունաստան եւ այլն)։

ԳԵՒՈՐԳ ՅԱԶԸՃԵԱՆ

Պրահայում ցույց եւ ցուցահանդես

Սկիզբը էջ 1

Դեսպանատնից որեւէ արձագանք չեղավ եւ որեւէ մեկը ցուցարարների մոտ դուրս չեկավ։ Պահանջագիր-ելույթը հանձնվեց ոստիկաններին՝ Թուրքիայի դեսպանին փոխանցելու խնդրանքով։ Նույն օրը երեկոյան, ժամը 18:00-ին, համաեվրոպական «Օրեր» ամսագրի նախաձեռնությամբ Inter Art պատկերասրահում բացվեց Պրահայում ստեղծագործող 15 հայ նկարիչների ցուցահանդեսը, որն իր տեսակի մեջ երեւույթ էր չեխահայ համայնքում։ Բացելով ցուցահանդեսը, «Օրեր» ամսագրի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ասատրյանը նշեց, որ հայ նկարիչներն իրենց ստեղծագործություններով ցույց են տալիս, թե մեր ժողովուրդն ապրում, ստեղծագործում է եւ իր պահանջն է ներկայացնում աշխարհի պետություններին ու առաջին հերթին Թուրքիային, որպեսզի ճանաչի դարասկզբին կատարված մեծ ոճիրը՝ դրանով իսկ նոր ուժ հաղորդի համամարդկային այն արժեքներին, որոնք 21-րդ դարում բոլորիս պետք է առաջնորդեն։ «Մի քանի օր է գտնվում եմ Պրահայում՝ բարձրաշնորհ Մեսրոպ արք. Գրիգորյանի օգնությամբ ու հրավերով՝ ծանոթանալու չեխահայ համայնքի կյանքին ու խնդիրներին, եւ արդեն իսկ զգում եմ այն թաքնված ներուժը, որ կա Պրահայի հայ համայնքում», ընդգծեց իր խոսքում Տեր Հարությունը։ Գնահատելով ցուցահանդեսը, տեր հայրը նշեց, թե առանց հոգեւորի անհնար է պատկերացնել մեր ազգը, ժողովուրդը։ «Մենք ապրում ենք, ապրելու ենք, մենք պետք է ստեղծագործենք ի հեճուկս մեր բոլոր թշնամիների՝ ցույց տալու համար մեր ժողովրդի ստեղծագործ ոգին», ասաց Տեր Հարությունը եւ օրհնեց ցուցահանդեսն ու նրա կազմակերպիչներին։

Այսօր չեխական երեք հասարակական կազմակերպությունների ջանքերով տեղի կունենա Հայոց մեծ եղեռնի 85-ամյակին նվիրված երեկո քաղաքի կենտրոնական եկեղեցիներից մեկում՝ Սուրբ Սալվադորում։ Դանա Մազալովայի ելույթից հետո կցուցադրվի Հայոց ցեղասպանությանը նվիրված ֆրանսիական վավերագրական ֆիլմ, որից հետո հայ եւ չեխ հոգեւորականներ Տեր Հարությունը, կոթոլիկ եկեղեցական Թոմաշ Հալիկը եւ ավետարանչական Սվատա Կարասեկը կանցկացնեն համատեղ պատարագ՝ ի հիշատակ 1915 թ. զոհերի։ Կցուցադրվեն չեխ ֆոտոլրագրող Յան Շիբիկայի աշխատանքները։ Երեկոն կավարտվի հայ պոեզիայի ընթերցմամբ։ Նախատեսվում է, որ երեկոյին կմասնակցեն նաեւ չեխական խորհրդարանի պատգամավորներ, հայագետներ, մարդու իրավունքների պաշտպան կազմակերպությունների ղեկավարներ։

Ուկրաինայի Մակեեւկա քաղաքում բացվեց հայոց ցեղասպանության զոհերի հուշարձան

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ապրիլի 24-ին Ուկրաինայի Դոնեցկի մարզի Մակեեւկա քաղաքի հայկական եկեղեցու բակում տեղի ունեցավ հայոց Մեծ եղեռնի զոհերի հիշատակը հավերժացնող աղբյուր-հուշարձանի բացման արարողությունը։

Արարողությանը մասնակցում էին Ուկրաինայում Հայաստանի դեսպան Հրաչ Սիլվանյանը, Դոնեցկի եւ Լուգանսկի մարզերում պատվո հյուպատոս Ս. Ասատրյանը, Հայ առաքելական եկեղեցու Ուկրաինայի թեմի առաջնորդ Եպս. Նաթան Հովհաննիսյանը, Դոնեցկի մարզային եւ Մակեեւկայի քաղաքային վարչակազմերի ղեկավարներ, Դոնեցկի մարզի ու Լուգանսկի վարչակազմի ներկայացուցիչներ։

Իր ելույթում դեսպան Սիլվանյանն անդրադարձավ Հայոց ցեղասպանության խնդրին, դրա միջազգային ճանաչման անհրաժեշտությանը, պարզաբանեց Հայաստանի Հանրապետության դիրքորոշումներն ու վարվող քաղաքականությունն այս խնդրի շուրջ։

Ինչպես հաղորդում են ՀՀ արտգործնախարարությունից, սա վերջին տասը տարիների ընթացքում Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակին նվիրված Ուկրաինայում բացված երրորդ հուշարձանն է Սիմֆերոպոլի հայկական եկեղեցու բակում 1990 թ. եւ Օդեսայի հայկական եկեղեցու բակում 1998 թ. տեղադրված խաչքարերի շարքում։

Հավկիթների շուկայում շահերի բախում՝ հօգուտ արտադրողի

«Մեկ-երկու ամիս հետո տեղական շուկայից խայտառ կվերանան ներկրված ձվերը», հավաստիացնում է «Լուսակերտի թռչնաֆաբրիկա» ԲԲԸ նախագահ Մհեր Բագրատյանը

Հավկիթների շուկայում վերջին երկու-երեք տարիներին, երբ ի հայտ եկան մի քանի տեղական արտադրություններ, սկսվեց ներմուծող-արտադրող շահերի բախում, ինչն, իհարկե, բնական է. հավկիթը ամենալայն սպառման ապրանքներից է եւ առավել եկամտաբեր բիզնես: Ի դեպ, շուկայի մրցակից կողմերում կանգնած են բավականին ծանրակշիռ խմբեր. մի կողմից «Լուսակերտ» ԲԲԸ-ն ներկայացնող տնտեսաքաղաքական խումբը՝ ի դեմս նախագահ Մհեր Բագրատյանի, ԱԺ պատգամավոր Հարություն Փամբուկյանի եւ գործարար Խաչիկ Մանուկյանի ու եւս երեք ֆաբրիկաներ՝ Երեւանի, Արզնու ու Ջրառատի (կարծիք կա, որ դրանից մեկ-երկուսը եւս պատկանում են վերոհիշյալ խմբին), մյուս կողմից՝ երկար տարիներ ձվի ներկրմամբ մասնագիտացված ընկերություններ, որոնցից հինգ ամենախոշորներն են «Ռոբերտը», «Ռամակ», «Կանաչ ու Սպիտակ», «Գ. Սայադյան» ՍՊԸ-ներն ու «Հայկոոպը»: Վերջիններս, ըստ ամենայնի, հեշտությամբ չեն զիջում իրենց դիրքերը, առաջիններն էլ ունեն մեծ հավակնություններ: Սակայն փաստ է, որ տեղական արտադրանքը այսօր արդեն գրավել է շուկայի մոտ 65-70 տոկոսը, այդ են ցույց տալիս ամենամեծ արտադրողից՝ «Լուսակերտի թռչնաֆաբրիկա» ԲԲԸ-ից ստացված, ինչպես նաեւ մաքսային վիճակագրության տվյալների վերլուծությունները:

Թուրքական ծագման ձվերը շուկայում զիջում են իրանականին, վերջիններս էլ՝ տեղականին

Մի կողմ թողնելով միջազգային չափանիշները, նշենք, որ հայաստանյան սպառողական նվազագույն զամբյուղի համաձայն, յուրաքանչյուր մարդու ամսական բաժին է ընկնում ամենաքիչը 7-10 ձու, իսկ մոտավոր հաշվարկներով՝ տեղական շուկան ամսական «կուլ է տալիս» մոտ 14-45 մլն ձու: Մինչեւ անկախությունը տեղական արտադրությունը գրեթե լիովին բավարարում էր շուկայի պահանջարկը, սակայն 90-ականների սեփականաշնորհման արդյունքում գոյություն ունեցող մի քանի տասնյակ թռչնաֆաբրիկաները փլուզվեցին, եւ մինչեւ 1997-98 թվականները ձվի ու թռչնամսի արտադրությունը Հայաստանում համարյա էր զրոյի (եթե հաշվի չառնենք գյուղացիական տնտեսությունների արտադրանքը): Ձվի ներկրումն այդ տարիներին ամենաեկամտաբեր գործերից մեկն էր ու միայն 1997 թվականից սկսեց անկում ապրել: Այսպես, ըստ ՀՀ պետեկամուտների նախարարության մաքսային վարչությունից ստացված տվյալների, եթե 1997 թվականին Հայաստան է ներկրվել մոտ 113,5 մլն ձու, չհաշված ինկուբացիոն ձուն, ապա 1998-ին՝ մոտ 52 մլն, անցյալ տարի՝ մոտ 51,5 հազ.: Այս տարի սպասվում է ներկրման կտրուկ նվազում, ինչն ապացուցում են առաջին եռամսյակի տվյալները. այս տարի հունվարից մարտ ներկրվել է ընդամենը 4 մլն հավկիթ, այն դեպքում, երբ 1997-ի առաջին եռամսյակում այդ թիվը եղել է մոտ 45,7 մլն, այսինքն՝ 10 անգամ շատ: Մի հետաքրքիր դիտարկում եւս, ըստ նույն՝ մաքսային վիճակագրության, 1997-98 թթ.-ին դեպի Հայաստան ամենամեծ արտահանող երկիրը Թուրքիան էր, երկրորդ տեղում՝ Բուլղարիան: Տարեցտարի մեծանում են ներկրումները Իրանից: Այսպես, եթե անցյալ տարի Հայաստան է ներկրվել մոտ 23 մլն թուրքական հավկիթ եւ 16 մլն՝ իրանական, ապա այս տարվա առաջին երեք ամիսներին Հայաստան է ներկրվել բացառապես իրանական ծագման հավկիթ:

«Շուկայի խնդիրը ոչ թե ներմուծման կրճատման, այլ արտադրության զարգացման մեջ է»

«Լուսակերտի թռչնաֆաբրիկա» ԲԲԸ նախագահ Մհեր Բագրատյանը «Ազգի» հետ զրույցում համոզմունք հայտնեց, որ մեկ-երկու ամիս հետո ներմուծվող ձվերը «վերջնականապես դուրս կմղվեն շուկայից»:

Ըստ նրա, միայն իրենց ձեռնարկությունը վերջին երկու երեք ամիսներին մի քանի անգամ ավելացրել է արտադրությունը եւ շարունակելու է ավելացնել: «Տեղական շուկայի կարգավորման խնդիրը ոչ թե ներմուծման, այլ արտադրության զարգացման մեջ է», նշեց ԲԲԸ նախագահը, խոսքը մասնավորեցնելով Լուսակերտի օրինակով: Թռչնաֆաբրիկան գնվել է 1998 թվականին՝ կիսավեր վիճակում: Շինարարությունից, արտադրական վերազինումից, ենթակառույցների ստեղծումից հետո այսօր արդեն ֆաբրիկայում կա մոտ 400 հազ. թռչուն (դրանց թիվը հասցնելու է կես մլն-ի), երկու հայտնի ձվատու ցեղերի՝ ֆրանսիական «իզոբրաուն» եւ ամերիկա-գերմանական «հայլայն» տեսակի, որոնց ձվատվությունը միջազգային չափանիշներով ամենաբարձրն է (տարեկան շուրջ 320 ձու): Ձեռնարկությունում ներկայումս աշխատում է մոտ 250 մարդ՝ 100-150 դոլար միջին աշխատավարձով:

Խորհրդային տարիներին Հայաստանի տասնյակ թռչնաբուծարաններում աշխատում էր մոտ 12 հազ. մարդ, ճյուղը համարվում էր ամենահեռանկարայիններից մեկը: Այդ նույն կարծիքին են նաեւ այսօրվա տեղական արտադրողները: Ըստ Մ. Բագրատյանի, արտադրության հետագա զարգացման դեպքում հնարավոր է համակարգի աշխատողների թիվը հասցնել 4-5 հազարի, երբ կզարգանան նաեւ հարակից արտադրությունները (օրինակ՝ կերի վերամշակման) ու թռչնամսի արտադրությունը: Իսկ մինչ այդ, ըստ նրա, շուկան վերջնականապես գրավելու համար պետք է ավելի բարձրացվի որակն ու զարգանա իրացման մեխանիզմը:

Ո՞րն է ավելի «տնդաձակաս»՝ հայկակա՞ն ձուն, թե՞ իրանականը

Կարմրեցրած հավկիթ կովեցնելը հին հայկական ավանդույթ է, եւ ըստ այդ ավանդույթի, հաղթում է նա, ում հավկիթն ավելի «տնդաձակաս» է: Եթե հավատալու լինենք տեղական արտադրողներին, ապա հայաստանյան ձուն հաստատ կհաղթի իրանական կամ թուրքական ձվերի հետ «մենամարտում»: Իսկ շուկան կարելի է գրավել միայն բարձր որակով: «Հայպետստանդարտի» կողմից վերջին մեկ տարվա ընթացքում ընդունված որոշումների համաձայն սահմանվել են հավկիթների որակական կարգերն ու պարտադիր դարձել նշագրումը: Այսպես, մինչեւ 7 օրվա թարմության ձուն (դիետիկ ձու) նշագրվում է կարմիր կնիքով, որի վրա նշվում են ծագման երկիրը, արտադրման օրն ու ձեռնարկության անունը, ասենք՝ ԼԹՖ կամ ԱԹՖ: Շուկաներում կատարված մեր ուսումնասիրությամբ պարզվեց, որ ամբողջ մեկ տուփում գտնվող ձվերից շատ քչերի վրա կարելի էր տարբերել այդ նշագրումը: Երկրորդ կարգի ձվերը նշագրվում են կապույտ թանաքով, ունեն մինչեւ 20 օրվա ժամկետ ու կոչվում են կերակրի ձվեր: «Լուսակերտի» թռչնաֆաբրիկայի մարքեթինգի բաժնում հավաստիացրին, որ իրենց արտադրանքը բացառապես մինչեւ 7 օրվա թարմության է, քանի որ օրվա ձուն ամենաքիչը մեկ օրից հասնում է սպառողին: Ֆաբրիկան մշակել է արագ իրացման համակարգ, ըստ որի ամեն օր 12 մեքենաներ ապրանքն առաքում են մայրաքաղաքի մոտ 1500 խանութներ (որոնց թիվը օրեցօր աճում է) ու շուկաներ: Կա նաեւ շրջաններ առաքելու գրաֆիկ: Առաքումը կատարվում է փեյջինգային կապով, եւ պահանջվող հավկիթի քանակությունը Երեւանի «Պլանի գլխում» գտնվող իրացման բաժնից կես ժամում հասցվում է քաղաքի ցանկացած վայր: Մարքեթինգի բաժնի պետ Արամ Գրիգորյանի պնդմամբ, ի տարբերություն տեղականի, ներկրվող ձվերը ունեն ամենաքիչը 20 օրվա հնություն, շուկաներում երբեմն կարելի է տեսնել մինչեւ 1,5-2 ամսվա հնության հավկիթներ: Ըստ նրա, պարզ թվաբանական հաշվարկների համաձայն, եթե անգամ ընդունենք, որ ներկրվող երկրում բարձվում է 1-10 մինչեւ 15 օրվա հնության ձու, ապա ճանապարհածախսն ու մաքսային ձեւակերպումների մոտ 10 օրվան էլ եթե գումարենք իրացման համար պահանջվող մինչեւ մեկ, երբեմն ավելի ամիս ժամկետը, ապա վիճակը լիովին պարզ է դառնում: Ըստ Ա. Գրիգորյանի, իրենց բաժնի կողմից շուկայում հաճախ են հայտնաբերվում կեղծ տեղական, բայց իրականում ներկրված ձվեր (թեեւ մի փոքր անհասկանալի է, թե ինչպե՞ս կարելի է տարբերել տեղականը ոչ տեղականից, եթե ձվի պարունակությունը միեւնույնն է- Գ. Մ.), սակայն խախտումները բացահայտելու, ինչպես նաեւ ընդհանրապես ձվի որակի ուսումնասիրման համար չկան ինչպես անհրաժեշտ լաբորատորիաներ, այնպես էլ՝ իրավական դաշտ, հետեւաբար, սպառողի պաշտպանության խնդիրը դառնում է հրատապ:

Սպառողն ինքն է որոշում, թե ինչ գնի

Ձվի որակի ու նշագրման հավաստիության խնդիրը սկսվում է մաքսային սահմանից: Մաքսային վարչությունից տեղեկացրին, որ մաքսային ձեւակերպումները կատարվում են հնարավորինս արագ, եթե առկա է «Հայպետստանդարտի» որակի սերտիֆիկատը, որին, ինչպես նշեց վարչության պետ Մելքումյանը, չվստահել չեն կարող. «եթե մեր երկրի ծառայությանը չվստահենք, ապա ո՞ւմ վստահենք»: Վարչությունից տեղեկացանք, որ հավկիթի մի մեծ խմբաքանակ անմիջապես սահմանի վրա վերջին անգամ մերժվել է անցյալ տարվա աշնանը, երբ մոտ կես մլն հասնող փորձ էր արվել ներկրել Իրանից՝ առանց նշագրման: Հենց այդ դեպքից հետո էլ միաժամանակ պակասեց ձվի ներկրումն, ու գներն էլ շուկայում մոտ երկու անգամ ավելացան: Տրամաբանական է հարցնելը, թե մրցակցության պայմաններում ինչո՞ւ տեղական արտադրանքի գները չեն իջնում: Վերջիններս պատճառաբանում են, որ արտադրության ինքնարժեքը առայժմ բարձր է՝ ի տարբերություն ներմուծվող ձվի, որը հաճախ տվյալ երկրում ծախք է բերվում չնչին գներով՝ որպես ավելցուկ քանակություն: Տեղական եւ ներկրված ձվի գների տարբերությունը զգացնել է տալիս նաեւ շուկայում, եւ շուկայի վաճառողների վկայությամբ, գնորդը, ճիշտ է, առաջինը հարցնում է տեղական ապրանք, բայց ստիպված հաճախ գնում է դրսից ներկրվածը, քանի որ վերջինս զգալի էժան է: Զատկի նախօրեին, օրինակ, շուկայում 30 տեղական ձուն վաճառվում էր 1200-1250 դրամով, իսկ իրանականն, օրինակ, որոշ տեղերում՝ 950-1000 դրամով: «Ինչո՞ւ չեն իջնում տեղական արտադրանքի գները», իր հերթին հարցրեց շուկայի վաճառողներից մեկը: Ըստ նրա, այդ դեպքում արդեն գնորդը հաստատ կնախընտրի տեղական արտադրանքը: Սպառողն ինքն է որոշում, թե ինչ գնի, հետեւաբար, եթե շուկան կանոնակարգվի իսկական շուկայական օրենքներով ու մրցակցությամբ, ապա մի օր, միգուցե, իսկապես կբավարարվեն ե՛ւ շուկան 100 տոկոսով գրավելու տեղական արտադրողների հավակնությունները, եւ գնորդները, որոնց համար միաժամանակ կարեւոր է ապրանքի ե՛ւ որակը, ե՛ւ գինը: Իսկ մինչ այդ, այնուամենայնիվ, պետք է արձանագրել, շուկայի մրցակցությունը հօգուտ տեղականի է:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

«Հայաստանի ապագան թանկարժեք գինիների արտադրության մեջ է»

Հայ գինեգործների միության նախաձեռնությամբ ստեղծված խաղողի եւ գինու բիզնես-կենտրոնը թերեւս երկար ճանապարհ չի անցել (ընդամենը երկու տարվա պատմություն ունի), այնուամենայնիվ արդեն ունի տվյալների հարուստ բազա Հայաստանում աճող խաղողի այգիների, արտադրվող գինիների տեսակների վերաբերյալ եւ այլն: Կենտրոնը, որն իր շուրջն է համախմբել մասնագետների (աշխատում է փորձագետների խումբը), վերամշակող ձեռնարկությունների տնօրենների ու ֆերմերների, միաժամանակ կատարում է նաեւ շուկայական ուսումնասիրություններ: Տվյալների բազան հարստացվել է նաեւ մասնագիտական գրականությամբ: Այստեղ են հավաքվել խաղողի եւ գինու վերաբերյալ 1953 թ.-ից ի վեր հրատարակված շուրջ 250 հազար հոդվածներ: Ուշագրավ է հատկապես Հայաստանում արտադրվող գինիների ցուցահանդեսը: «Երկու տարվա ընթացքում հավաքվել է այն ամենը, ինչով կարող ենք օգտակար լինել խաղող կամ գինի արտադրողներին», ասաց գինեգործների միության նախագահ Ավագ Հարությունյանը: Բիզնես-կենտրոնն ինտերնետ համակարգի միջոցով արտերկրներին է ներկայացնում միության անդամների արտադրանքի ցանկը: Կազմվում է խաղողի եւ գինու վերաբերյալ 6000 բառից բաղկացած բառարանը: «Եվրասիա» հիմնադրամի աջակցությամբ յուրաքանչյուր ամիս թողարկվում է ինֆորմացիոն բյուլետեն, որն առաքվում է միության անդամներին:

Որքա՞ն պետք է լինի խաղողի մթերման նվազագույն գինը, որպեսզի փոքր-ինչ շահավետ լինի արտադրությունը: Միության նախագահի հաշվարկներով, եթե խաղողի ինքնարժեքը 70-80 դրամ է, ապա պետք է կազմի 120-130 դրամ: Ինչ վերաբերում է խաղողի այգիները քանդելուն, ապա, նրա կարծիքով, մեղքը ոչ թե գյուղացունն է, այլ տնտեսական քաղաքականությանը: Նախագահի կարծիքով, Հայաստանի ապագան թանկարժեք գինիների արտադրության մեջ է (դրանց գնի մեջ տրանսպորտային ծախսերը չպետք է գերազանցեն 10 տոկոսը): Արտադրության կազմակերպումն ու արտահանումը միաժամանակ հնարավորություն կընձեռեն բարձրացնելու խաղողի մթերման գինը:

ՆԵԼԼԻ ՍԱՀԱԿՅԱՆ

Երեւանում կապարի խանակը գերազանցում է նորման

Կապարն առավել ուսումնասիրված վտանգավոր տարրերից է, որի թունավոր եւ քայքայիչ ազդեցությունը մարդու առողջության եւ շրջակա միջավայրի վրա հայտնի է:

Համաշխարհային բանկի գնահատականներով, որոշ երկրներում կապարի ազդեցությունը ճգնաժամային է: Օրինակ, Կահիրեում կապարային թունավորումներից տարեկան մահանում են հարյուրավոր երեխաներ եւ մինչեւ 10 հազար մեծահասակներ:

Հայաստանում մինչեւ 1989 թ., երբ աշխատում էին բոլոր գործարանները, կապարի քանակը մյուս ծանր մետաղների համեմատությամբ, փոքր թիվ էր կազմում եւ ըստ վտանգավորության աստիճանի՝ չորրորդ տեղում էր: Այսօր Երեւան քաղաքի մթնոլորտի 60 տոկոսն աղտոտված է կապարով, եւ վիճակն աղետալի է: Քաղաքի տարածքում կապարի քանակը սահմանային թույլատրելի խտությունից բարձր է մի քանի անգամ: Եթե առաջ կապարն օրգանիզմ էր ներմուծվում միայն օդի փոշու հետ, ապա այսօր նաեւ բանջարանոցային բույսերի միջոցով, որն ավելի վտանգավոր է:

1997-98 թթ. մթնոլորտային արտանետումներում կապարի քանակը կազմել է մոտավորապես 98-99 տոկոս:

Շրջակա միջավայրի՝ կապարով աղտոտման մեջ ամենամեծ լուման ունի ավտոտրանսպորտը, երկրորդ տեղում՝ տպարաններն են, երրորդ, համեմատաբար մեծ բաժինը կազմում են մարտկոցային արտադրամասերը:

Այդ ամենն, իհարկե, չի կարող չանդրադառնալ մարդկանց առողջության վրա, քանի որ կապարը քաղցկեղածին, էմբրիոտոքսիկ եւ մուտագեն ազդեցություն ունի: Աղտոտված շրջաններում նորածին երեխաների մահացության 20 տոկոսը կապված է կապարի հետ:

1999 թ. դեկտեմբերի 31-ին ՀՀ կառավարությունն ընդունել է «Կապար պարունակող բենզինի օգտագործումը կարգավորելու մասին» որոշում, ըստ որի արգելվում է կապարի պարունակության սահմանված նորմերը գերազանցող բենզինի ներմուծում Հայաստանի Հանրապետություն, արգելվում է ՀՀ-ում էթիլացված բենզինի արտադրությունը: ՀՀ բնապահպանության նախարարությունը շահագրգիռ նախարարությունների եւ գերատեսչությունների մասնակցությամբ մինչեւ 2000 թ. հուլիսի 1-ը ՀՀ կառավարությանը պետք է ներկայացնի էթիլացված բենզինից հրաժարվելու գործողությունների ծրագիր:

Երկու ամիս առաջ ՀՀ ԳԱԱ էկոլոգիանոսֆերային հետազոտության կենտրոնի բենզակայաններից վերցրած նմուշների անալիզի ժամանակ կապար չի հայտնաբերվել: Հույս ունենանք, որ չի հայտնաբերվի նաեւ հետագայում, դա անհրաժեշտ է առողջ գենոֆոնդ ունենալու համար:

ԼԻԼԻԹ ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ

անդրադարձ

Սկիզբը էջ 1

ԼՂՀ գլխավոր դատախազի պնդմամբ, Սամվել Բաբայանը ...

Սամվել Բաբայանը կենդանի լեգենդ չէ, այլ ահաբեկչության կազմակերպիչ

Անդրադառնալով ԼՂՀ նախագահի դեմ կատարված մահափորձին, գլխավոր դատախազը տեղեկացրեց, որ փաստի կապակցությամբ մեղադրանքներ են առաջադրվել 9 հոգու՝ Սամվել Բաբայանին (կազմակերպիչ), Սասուն Աղաջանյանին (կատարող), Ալբերտ Ղուլյանին (կատարող), Էրիկ Փարամազյանին (կատարող), Լեւոն Միրզոյանին (կատարող), Վարուժան Մելքումյանին (նախապատրաստությանը մասնակցող), Ալբերտ Առուստամյանին (պարտակող), Վարդան Թաշչյանին (իմացող՝ չհայտնող) եւ Խաչատուր Պետրոսյանին (իմացող՝ չհայտնող): Նրանցից ամեն մեկի հանցակցության փաստը նախաքննությամբ հաստատվել է: Ի մասնավորի՝ Մ. Ղուկասյանը նշեց, որ Սամվել Բաբայանի խնդրանքով մարտի 23-ին ինքն ընդունել է վերջինիս: ՊԲ նախկին հրամանատարը կանխապես հերքել է իր մասնակցությունն այդ ոճրագործությանը: Սակայն մի քանի օր հետո, ապացույցների ճնշման տակ, նա խոստովանել է (այն էլ իր ընտրած դատապաշտպանի ներկայությամբ), որ իրոք ինքն է կազմակերպել ահաբեկչությունը:

Իբրեւ մի ապացույց գլխավոր դատախազը վկայակոչեց Սասուն Աղաջանյանի միջոցով Լեւոն Միրզոյանին 2 մլն դրամ քիլերական վարձ տալու հանգամանքը, որը եւս հաստատվել է խոստովանական ցուցմունքներով: Ըստ Մավրիկ Ղուկասյանի, մահափորձի կապակցությամբ կատարվել են բոլորի ցուցմունքների տեղում ստուգման նկարահանումներ, ինչպես նաեւ 20 փորձաքննություններ (այդ թվում նաեւ դատաքիմիական), որոնք իրականացվել են ՀՀ համապատասխան մարմինների բարձրորակ մասնագետների օժանդակությամբ: Բոլոր մեղադրյալներն էլ ճանաչվել են մեղսունակ:

Նախաքննությամբ հայտնի է դարձել ահաբեկչության սցենարն ամբողջությամբ: Համաձայն դրա, մարտի 22-ի լույս գիշերը նախագահի ավտոմեքենան գնդակոծվելուց հետո պետք է նռնակ նետվեր մեքենայի մեջ՝ վառելու նպատակով: Այնուհետեւ, նույն օրվա գիշերը ոճրագործները պետք է վերացնեին եւս երկու բարձրաստիճան այրերի (որոնց անունները հրապարակելը Մ. Ղուկասյանը վաղաժամ համարեց նախաքննության շահերից ելնելով): Իսկ առավոտյան քիլերները պիտի զանգեին մի քանի նախարարների եւ սպառնալով ստիպեին նրանց հրավիրել կառավարության նիստ, որտեղ քննարկելով իրավիճակը, հանրապետության ղեկավարումը հանձնվելու էր Սամվել Բաբայանին՝ որպես իրադրությունը վերահսկելու ունակ միակ քաղաքական գործչի:

Այս պարզունակ սցենարի իրականացումը, սակայն, տապալվել էր ահաբեկչությունը կատարողների խուճապայնության պատճառով (դրա հետեւանքով դեպքի վայրում հանցագործները թողել էին ռադիոկապը եւ ավտոմատներից մեկը):

Այն հարցին, թե ինչ առնչություն ունի այդ ակցիայի հետ Սամվել Բաբայանի եղբայր Կարեն Բաբայանը, գլխավոր դատախազը պատասխանեց, որ վերջինիս նկատմամբ քրեական գործ հարուցվել էր դեռեւս մահափորձից մեկ ամիս առաջ՝ պետական դիրքի չարաշահման եւ խոշոր չափերի յուրացման ամբաստանությամբ: Նրա նկատմամբ կալանքն իբրեւ խափանման միջոց ընտրելը պայմանավորված էր մարտի 22-ի ահաբեկչության կապակցությամբ ձեռնարկված օպերատիվ միջոցառումների անհրաժեշտությամբ:

«Իրավունքն» իրավունք ունի՞ ...

Գլխավոր դատախազի դժգոհությունը հայաստանյան լրատվամիջոցներից առավելապես «Իրավունքի» վերջին հրապարակումներից էր, որոնք, նրա խոսքերով, աչքի են ընկնում միտումնավորությամբ: Մավրիկ Ղուկասյանը դա բնական համարեց, որովհետեւ «Իրավունք եւ միաբանություն» դաշինքի հետ Սամվել Բաբայանի բարեկամությունը «ընտրաշավյան» նախապատմություն ունի:

Գլխավոր դատախազը խոստացավ շուտով հրապարակել 1999 թ. ՀՀ խորհրդարանական ընտրությունների ժամանակ այս դաշինքի նկատմամբ Սամվել Բաբայանի հովանավորչական գործունեության որոշ մանրամասներ, որոնք կհաստատեն ընտրակաշառքի առկայությունը: Մասնավորապես նա վկայակոչեց այսպիսի մի տվյալ. խորհրդարանական ընտրարշավի ընթացքում ԱԺ-ում հնարավորինս ավելի շատ պատգամավորական տեղեր «գնելու» նպատակով Սամվել Բաբայանը «Իրավունք եւ միաբանություն» դաշինքին է նվիրաբերել 550 հազար ամերիկյան դոլար, 300 տոննա դիզվառելիք եւ 100 տոննա բենզին: Թե այս դաշինքի անդամ պատգամավորներից յուրաքանչյուրին ինչքան գումար կամ նյութական օգնություն է բաժին հասել, գլխավոր դատախազն առայժմ ստույգ չճշտեց, բայց որ ընտրակաշառքը փաստված է նախաքննական ապացույցներով, դա նշեց առանց երկմտելու:

Իսկ լրագրողները ...

Հիշեցնենք, որ մարտի 22-ի մահափորձի առնչությամբ ԼՂՀ իրավապահ մարմինների սեւեռակետում հայտնվել են երեք լրագրողներ՝ Վարդան Թաշչյանը, Վահրամ Աղաջանյանը եւ Սարիկ Սեյրանյանը:

Վարդան Թաշչյանը կալանավորվել է ոչ իբրեւ լրագրող, հավաստիացրեց Մավրիկ Ղուկասյանը: Նրան մեղադրանք է առաջադրվել Քր. օր.-ի 84-րդ հոդվածով, այսինքն ահաբեկչության նախապատրաստման մասին իմանալու եւ չհայտնելու համար: Ըստ դատախազի, դա հաստատվում է նաեւ Վ. Թաշչյանի խոստովանական ցուցմունքներով: Ի դեպ, ասաց գլխավոր դատախազը, Վ. Թաշչյանի ցուցմունքները խիստ արժեքավոր են նախաքննության համար: Ինչ մնում է նրա հարցաքննություններին, ապա դրանք կատարվել են բացառապես դատապաշտպանի ներկայությամբ:

Սարիկ Սեյրանյանին բերման ենթարկելու հանգամանքը, ըստ գլխավոր դատախազի, բխում է այն իրողությունից, որ ահաբեկչական ակցիայի օրն ամենավերջինը ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանի մոտ եղել է «Առավոտի» թղթակիցը, որի դուրս գալուց շուրջ 10 րոպե հետո էլ տեղի է ունեցել մահափորձը:

Սարիկ Սեյրանյանին մի քանի անգամ պետական հրավեր է եղել Ստեփանակերտում որպես վկա հարցաքննելու նպատակով, սակայն՝ ամեն անգամ այդ հրավերն անտեսվել է: Նրան կալանավորելու ոչ մի կանխակալ մտադրություն չկա, ամեն ինչ արվում է օրենքի սահմաններում: Կատարվել է ծանր հանցագործություն, այն էլ հանրապետության նախագահի նկատմամբ, եւ մենք պարտավոր ենք ստուգել բոլոր հանգամանքները, պարզաբանեց Մ. Ղուկասյանը:

Լրագրող Վահրամ Աղաջանյանին մեկ տարով ազատազրկելու փաստը լրատվամիջոցների կողմից «շահարկելը» ճիշտ չհամարելով, Մ. Ղուկասյանը միեւնույն ժամանակ տեղեկացրեց, որ ԼՂՀ Գերագույն դատարանն ապրիլի 27-ին կվերանայի այդ գործը: Նա պատրաստակամություն հայտնեց լրագրողներիս անձամբ ուղեկցելու քննչական մեկուսարան՝ Վահրամ Աղաջանյանին տեսակցելու եւ նրա պայմաններին ծանոթանալու նպատակով, ինչը եւ իրականացվեց մոտ կես ժամ հետո:

Վահրամ Աղաջանյանի հետ տեսակցությունը տեղի ունեցավ քննչական մեկուսարանի առանձնասենյակում, առանց պետի ներկայության: Զրույցի ընթացքում Վահրամը չդժգոհեց մեկուսարանի պայմաններից ու իր նկատմամբ ցուցաբերվող վերաբերմունքից: Նա պարզապես վերահաստատեց իր անհամաձայնությունը դատավճռին եւ հույս հայտնեց, որ վճռաբեկ ատյանը կբեկանի այն՝ անմեղ ճանաչելով իրեն: Վահրամը խնդրեց իր երախտագիտությունը փոխանցել Հայաստանի իր գործընկերներին եւ բոլոր նրանց, ովքեր հանդես են եկել ի պաշտպանություն իրեն:

«Առավոտի» պատասխանը ԼՂՀ դատախազության հաղորդագրությանը

«Առավոտ» օրաթերթից, որը, ի դեպ, ինչպես բացատրեց մեզ խմբագրապետ Արամ Աբրահամյանը, տեխնիկական վերազինման պատճառով մեկ շաբաթ լույս չի տեսնելու, մեզ հայտնեցին, որ Սարիկ Սեյրանյանը վերստին հայտնել է, որ ինքը 1,5 օր գտնվել է ԼՂՀ ՆԳ նախարարությունում եւ դրան հաջորդած օրը մեկուկես օր եղել է ԼՂՀ տարածքում, որեւէ հարցաքննության չի ենթարկվել, բացատրություն, ցուցմունք չի տրվել նրա կողմից գրավոր: եվ այդ մասին պահանջ չի եղել:

Ինչ վերաբերում է մարտի 22-ի գործով մեղադրվող Վարդան Թաշչյանի դիմումի այն մասին, որ Ս. Սեյրանյանին տուն ուղեկցելիս նրանք լսել են ինքնաձիգների կրակահերթեր, որի կապակցությամբ Վարդան Թաշչյանն ասել է. «Նախագահին խփեցին», ապա Ս. Սեյրանյանը հայտնեց, որ Վ. Թաշչյանն իրեն նման բան չի ասել: Բնականաբար, ինչպե՞ս Ս. Սեյրանյանը հայտներ իրավապահ մարմիններին այդ մասին:

Ինչ վերաբերում է հաղորդագրության այն մասին, որ Ս. Սեյրանյանը մարտի 22-ին, ժամը 00:30-ի սահմաններում, նախագահի նստավայրից դուրս գալով հանդիպել է մոտակայքում սպասող երկու անձանց, որոնցից մեկը Վ. Թաշչյանն էր, իսկ մյուսը «նախաքննության շահերից» ելնելով չի նշվում, ապա Ս. Սեյրանյանը նշեց, որ մոտակայքում հանդիպել է միայն Վ. Թաշչյանին:

Ըստ հաղորդագրության, երբ նույն օրն իրավապահ մարմինները հարցաքննել են Ս. Սեյրանյանին, նա ասել է, որ ինքը տեղեկություն չունի ահաբեկչության մասին: Ինչպե՞ս կարող էր Ս. Սեյրանյանն այդպես ասել, երբ աշխարհին էր հայտնի ահաբեկչության մասին: Նա պաշտոնապես չի ծանուցվել, ավելին՝ նա հրավիրված էր ապրիլի 26-ին ժամը 10:00-ին ՀՀ գլխավոր դատախազության ՀԿԳ քննիչ Հ. Բաբայանի մոտ եւ պատրաստ էր ցուցմունք տալ գործի՝ իրեն հայտնի հանգամանքների մասին, որի մասին նա արդեն իսկ հրապարակումներ էր արել «Առավոտում»: Ս. Սեյրանյանը չի խոչընդոտել գործի քննությանը:

ԴԱՐՁ

Գեներալ Դրոյի աճյունը եւս կվերաթաղվի Հայաստանում

Վաղամեռիկ վարչապետ Վազգեն Սարգսյանի իղձերից եւս մեկն իրականություն կդառնա: Մայիսի 23-ին Բոստոնից Հայաստան են տեղափոխելու գեներալ Դրոյի աճյունը՝ հայրենիքում վերաթաղելու:

Օրերս ծրագրի մանրամասները հրապարակելու առնչությամբ պաշտպանության նախարարությունում տեղի ունեցավ ասուլիս, որին մասնակցում էին ամերիկաբնակ Մարտին եւ Դրաստամատ Կանայանները՝ Դրոյի որդին եւ թոռը, պաշտպանության նախարար Վաղարշակ Հարությունյանը, գեներալ-մայոր Աստվածատուր Պետրոսյանը եւ այլք: Լրատվամիջոցների հետ հանդիպմանը նախարարն ու փոխնախարարը թեպետ չճշտեցին, թե ՀՀ կառավարությունը ծրագրին որքան գումար է հատկացրել պետբյուջեից՝ վերաթաղման ծախսերը հոգալու, սակայն տեղեկացրին, որ անմիջականորեն Դրոյի ընտանիքն էլ իր ներդրումով մասնակից է ծրագրին: Ամեն դեպքում՝ մայիսի 19-ին Հայաստանից մի բավականին մեծ պատվիրակություն է մեկնում Մասաչուսեթսի նահանգի Բոստոն քաղաք, ուր կյանքի վերջնահատվածում բնակվել է Դրոն եւ որտեղ թաղված է:

Պատվիրակությունը Մ. Նահանգներում է հյուրընկալվելու մինչ մայիսի 24-ը եւ այդ ընթացքում հանդիպելու է Դրոյի 100-ամյա այրու՝ տիկին Գայանեի հետ, հայ եւ ամերիկյան լրատվամիջոցների համար մամուլի ասուլիս է հրավիրելու, շփվելու է սփյուռքահայ բարերարների եւ այլոց հետ: Հիմնական արարողությունը տեղի է ունենալու Մաունթ Օբերնի գերեզմանատանը, որտեղից Դրոյի աճյունը տեղափոխվելու է հայկական Սուրբ Ստեփանոս եկեղեցի՝ հոգեհանգստյան պատարագի: Դրոյի որդին ասուլիսում հպարտությամբ նշեց, որ այնուհետեւ նախատեսված երթը դեպի հայկական մշակութային կենտրոն ուղեկցվելու է ամերիկյան պահուստային բանակի կողմից, իսկ հրավիրյալների թվում լինելու են սենատորներ եւ այլ պաշտոնական անձինք: Մայիսի 24-ին Բոստոն-Ամստերդամ-Երեւան երթուղով ինքնաթիռը կժամանի «Զվարթնոց» օդանավակայան, եւ մինչ մայիսի 28-ը տեղի կունենան հայաստանյան միջոցառումները: Դրոյի աճյունը երկու օր, մայիսի 25-ին ու 26-ին, կդրվի մարզահամերգային համալիրում, այնուհետեւ կտարվի Մայր աթոռ Ս. Էջմիածին, ուր Գարեգին Բ կաթողիկոսը հիշատակի խոսք կասի:

Նախարար Վաղարշակ Հարությունյանը տեղեկացրեց, որ Վազգեն Սարգսյանի ցանկության համաձայն՝ Դրոյի աճյունը կվերաթաղվի Ապարան քաղաքում, քանզի հենց Բաշ-Ապարանի ճակատամարտում Դրոն թուրքերի դեմ փայլուն հաղթանակ տարավ: Ապարանում այժմ ընթանում են Դրոյի հուշահամալիրի կառուցման աշխատանքները: Մարտին Կանայանը նման հագեցած ծրագիրը բացատրեց հետեւյալով. Կանայանները (որոնց թիվը Մ. Նահանգներում 8 տասնյակից ավելի է) այս միջոցառումը դիտարկում են միայն որպես տոն եւ չեն ուզում սգո երանգ հաղորդել վերաթաղման արարողությանը: Աճյունը բերող պատվիրակության հետ Հայաստան են ժամանելու շուրջ 4000 ամերիկահայեր: Արդեն ստեղծված եւ պետականորեն գրանցված է Դրոյի անվան հիմնադրամը, որն, ի դեպ, վերաթաղումից անկախ, մի կարեւոր գործ է ձեռնարկել Հայաստանում:

Դրոյի որդին ու թոռը վերջին տարիներին պարբերաբար այցելում են Հայաստան՝ նպատակ ունենալով այստեղ հիմնել գեներալի անվան ռազմական ակադեմիա, ուր կադրեր կպատրաստվեն ռազմական դիվանագիտություն, ռազմական քաղաքագիտություն եւ այդ ոլորտի մտավոր ներուժը կազմող այլ մասնագիտություններով: Նորաստեղծ հիմնադրամը (որը ղեկավարում է գեներալ-մայոր Ա. Պետրոսյանը), «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի հետ համատեղ, արդեն հայթայթել է որոշ միջոցներ եւ շարունակում է հայթայթել: Մարտին Կանայանի խոսքերով՝ ինքն ի կատար է ածում հոր երազանքը՝ Հայաստանում ռազմական ակադեմիա հիմնելով: Նա ճշտեց նաեւ, որ թեպետ Դրոն ՀՅԴ անդամ էր, սակայն վերաթաղման արարողությունը կուսակցական հիմք եւ ուղղվածություն չունի, քանզի նախաձեռնողն ու իրականացնողը ՀՀ կառավարությունն է:

ՆՈՒՆԵ ԲԱԲԱՅԱՆ

Ցեղասպանությունն ընդհանրապես դատապարտելի է

«Միություն ընդդեմ ցեղասպանության» թուրքական կազմակերպությունը ներողություն է խնդրում հայ ժողովրդից դարասկզբին կատարված ոճրագործության համար: 11 հոգանոց խմբով նրանք առաջին անգամ Հայաստան են եկել անցած տարի՝ ի դեմս կազմակերպության նախագահ Ալի Էրթըմի՝ իրենց հետ բերելով 11.400 թուրքի ստորագրություն, որոնք ոչ միայն ընդունում, այլեւ դատապարտում են իրենց նախնիների եղեռնագործությունը: Այդ ստորագրությունները այլ փաստաթղթերի հետ պահվում են Ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտում: Ինչպես տեղեկացանք, նրանք այդ ստորագրություններով եւ դիմում-բողոքով դիմել են նաեւ Անկարայի Միլլի Մեջլիսին, որպեսզի, ի վերջո, ճանաչեն Հայոց ցեղասպանությունը: Սակայն թուրքական կառավարությունը փաքեթն այդպես էլ երեք շաբաթ հետո ետ է վերադարձրել՝ առանց որեւէ պատասխան տալու:

Այս անգամ Հայաստան է ժամանել կազմակերպության կանանց պատվիրակությունը՝ հանձինս թրքուհի Սալայ Էրթըմի եւ քրդուհի Դյունե Գյունդյուզի: Տիկին Էրթըմը տեղեկացրեց, որ իրենց կազմակերպությունը ստեղծված օրվանից (հիմնվել է 1998 թ. Գերմանիայի Ֆրանկֆուրտ քաղաքում), ունի 25 անդամ, որոնց կազմում բացի թուրքերից, կան նաեւ քրդեր, ադրբեջանցիներ, վրացիներ) կազմակերպել է միջոցառումներ, ցուցահանդեսներ, հանդիպել թուրքական համայնքների հետ, որտեղ ներկայացրել են ցեղասպանությունը հաստատող անհերքելի փաստեր, որոնք հիմնականում ձեռք են բերվել հայկական եւ օտար աղբյուրներից, քանի որ թուրքական պատմական գրքերում այդ փաստերը կամ խեղաթյուրված են, կամ էլ դրանք ձեռք բերելն ուղղակի անհնար է: Նրանց աջակցում են թուրք մտավորականներ՝ ինչպիսիք են Ռագըբ Զարաքօղլուն, Էըլըմը: Տիկին Էրթըմը նշեց նաեւ, որ իրենք այդ ստորագրություններով դիմել են գերմանական կառավարությանը, սակայն, տակավին պատասխան չեն ստացել: Իրենց հետ այս անգամ բերել են արված գործերի հաշվետվությունը եւ կազմակերպության նախագահի նյութական օժանդակությունը: Տիկին Էրթըմն ավելացրեց, որ իրենց կազմակերպությունը դատապարտում է ոչ միայն հայերի ցեղասպանությունը, այլեւ ցեղասպանություն երեւույթն ընդհանրապես: Ըստ Սալայ Էրթըմի, Թուրքիայում ժողովրդավարությունը կհաղթի այն ժամանակ եւ թուրք ժողովուրդը պարզ երեսով կնայի մարդկությանը, երբ կճանաչի իր կատարած ցեղասպանությունը:

ՄՈՆԱ ՔՈՉԱՐՅԱՆ

ԱԶԳ

Մշակույթ

Եվս մեկ անգամ ապրիլի 24-ի օրը նշեցինք, եւս մեկ անգամ ոգեկոչեցինք ոչ միայն մեր զոհերին, այլեւ փառք տվեցինք ապրողներին: Այս անգամ եւս Ծիծեռնակաբերդ տանող ճանապարհին հիշեցինք Խրիմյան Հայրիկի խոսքը. «Բեռլինի մեջ հոգճաշ հարիսա կցրվեին բոլոր հպատակ ազգերին, ինձի ղրկեցին, որ հայերին ընկած մասը առնեմ, ես ալ պտուկն առի ու վազեցի: Բոլորը երկաթե շերեփներով տարան իրենց բաժինը: Դուք ինձի շերեփի տեղ թուղթ տվեցիք, այդ թուղթի կտորը որչափ խոթեցի հարիսայի մեջ, թուղթը թուլացավ, լխկեցավ, մեջն ընկավ. ես ալ պարապ թողի, եկա, մոռացա առաջուց մի քանի հատ զեյթունցի տանեի հետս, անոնք շերեփ ունեին...»: Ամեն անգամ Ծիծեռնակաբերդ գնալիս ես միայնակ չեմ գնում:

Այս անգամ գնում էի... Մշո Խարս գյուղի չքնաղ հարս Գյուլիզարի ու վանեցի Զարուհու՝ Զարուհի (Ժենյա) Տերոյանի հետ:

...120 տարի առաջ՝ 1880-ականներին Տարոնի տեր է հռչակվում Մուսա բեկը, որն իրար ետեւից ավերում, մոխրակույտերի է վերածում հայկական 35 գյուղ: Միամիտ հայերս թքե շերեփին դիմեցինք: Արգվանք եւ Խարս գյուղերի տանուտերեր Օհանն ու Միրոն գանգատ են գրում Պոլիս: Որպես պատասխան՝ գաղտնի հրաման է ստացվում պատժել «անհնազանդներին»: Օհանին այրում են բուխարիկում, իսկ Միրոյին սպանում գիշերով: Մուսա բեկը առեւանգում է Միրոյի եղբոր աղջկան՝ 14-ամյա գեղեցկուհի Գյուլիզարին: Թուրքական իշխանությունները ցուցադրական դաս են սկսում, նախ՝ Բիթլիսում, ապա՝ Պոլսում: Բիթլիսում Գյուլիզարը դատարանի առաջ, բոլորի ներկայությամբ հրաժարվում է ամուսնուց՝ Մուսա բեկից.

– Կերթամ ու աղքատ հոտաղի հետ կամուսնանամ, Մուսա բեկի պես գազանի երեսը չըմ ուզի տեսնի, հասկցա՞ք...

Իսկ երբ Պոլսո դատավարության ժամանակ դատարանի դահլիճ է մտնում սուլթան Համիդը եւ բոլորը ոտքի են կանգնում, Գյուլիզարը մնում է նստած: Նա թագավոր չի ճանաչում սուլթանին:

Գյուլիզարն ազատվում է բեկից (վերջինիս աքսորում են Մեքքա) եւ հետագայում ճակատագիրը կապում Մշո Գեղամի (Գեղամ Տեր-Կարապետյանի) հետ: Սերունդների համար մինչեւ օրս հնչում են մշեցի այս չքնաղ հարսնուկի խոսքերը, որ ասել է Մուսա բեկին.

– Լսե՛, Մուսա բեկ, դու վերջ տու քու էդ անիրավություններին, տես, սարերուց գիկան Արաբոն ու Աղբյուր Սերոբ, Գեւորգ Չաուշն ու Անդրանիկ, Հրայր Դժոխքն ու Սմբատ, ու դու մգան բուն տաս խուռուշով չըս կռնա գդնի...

...Ծիծեռնակաբերդի դժվար ճանապարհին լսում եմ մի երգ. «Ժեռոտ լեռան լերկ կատարից /Վար սլացիր, սեւ արծիվ Թեւերդ բաց, լայն թեւերդ /Ու ջիվանում հով արա...» ...Զարուհին է երգում, Վազգեն Տերոյանի քույրը: Թեեւ եկեղեցին չօրհնեց Զարուհու եւ Պեսոյի ամուսնությունը, թեեւ միմյանց միայն հավատարմության խոսք ասացին, բայց Զարուհին սիրո իր ուխտը չխախտեց, երբ 1898-ին աքսորվեց Երուսաղեմ, երբ 26 տարվա աքսորից հետո տուն դարձավ ու բնակվեց կրտսեր եղբոր՝ Վարազդատի տանը, երբ ապրեց Երեւանում, աշխատեց տարբեր դպրոցներում ու մանկապարտեզներում: 67 տարեկանում կնքեց իր մահկանացուն ու թաղվեց Երեւանում: Միշտ հավատարիմ մնաց Պեսոյի հիշատակին...

...Ու ահա, երբ Ծիծեռնակաբերդ եմ գնում, իմ կողքից քայլում են Արաբոն ու Աղբյուր Սերոբը, Գեւորգ Չաուշն ու Անդրանիկը... Նաեւ Գյուլիզարն ու Զարուհին... Մենք միայն մեռնող, նահատակվող չենք եղել: Մենք ապրողն ենք, նախ եւ առաջ՝ ապրողը: Աշխարհին սա արդեն ապացուցել ենք:

Մենք վաստակել ենք ապրելու իրավունքը

Մտորումներ Ծիծեռնակաբերդի ճանապարհին

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

«Իմ գործը բուժելն է, ոչ թե սպանելը»

Սա էր Ռ. Սեւակի նշանաբանը

1915 թիվ: Այս չորս թվերն իրար ետեւից արտասանելիս ամեն մի հայի սիրտ կսկիծով է լցվում: Ապրիլի 24: Այս օրն արդեն 85 տարի սեւով է ներկված հայոց օրացույցներում: Այս չարաբաստիկ օրը, մեր մյուս մեծերի հետ, դաժանաբար սպանվեց նաեւ հայ մեծագույն բանաստեղծներից մեկը՝ Ռուբեն Սեւակը, որի ծննդյան 115-ամյակն էր նշվում գրողների միությունում ապրիլի 21-ին: Միջոցառմանը ներկա էին եւ մեծ բանաստեղծի հիշատակին իրենց հարգանքի տուրքը մատուցեցին գրականագետներ Սուրեն Դանիելյանը, Սերժ Սրապիոնյանը, փոխքաղաքապետ Կամո Արեյանը, Ռ. Սեւակի անվան դպրոցի տնօրեն Ջուլիետա Ղազարյանը, «Նաիրի» հանդեսի (Բեյրութ) գլխավոր խմբագիր Ժիրայր Նաիրին, բանաստեղծ Արմեն Մարտիրոսյանը եւ շատ ուրիշներ: Ընթերցվեց Ռ. Սեւակի եղբորորդու Հ. Չիլինկիրյանի ուղերձը: Ասվեցին բազմաթիվ գովեստի խոսքեր, եւ թվում էր, թե դրանք էլի քիչ են բանաստեղծի ամբողջական կերպարը կերտելու համար: Միջոցառման պատվավոր հյուրն էր բանաստեղծի դուստրը՝ Շամիրամ Սեւակը: Նա արդեն հինգերորդ անգամն է Հայաստանում:

– Տիկին Շամիրամ, վերջին անգամ ե՞րբ եք եղել Հայաստանում:

– Երկու տարի առաջ, դպրոցի անվանակոչության ժամանակ:

– Ի՞նչ փոփոխություններ եք տեսնում ամեն անգամ Հայաստան գալիս:

– Ամեն անգամ, երբ գալիս եմ, տեսնում եմ դեպի լավը փոխված Հայաստանը, որոշ առաջընթաց կա, սակայն կուզեի, որ կյանքն այստեղ ավելի ու ավելի լավանա:

– Իսկ Ձեր աչքերով ինչպիսի՞ն է ժողովրդի վերաբերմունքը Ռուբեն Սեւակի նկատմամբ:

– Ես զգում եմ, որ Ռուբեն Սեւակն ապրում է մեր մեջ: Ես նրան կիսում եմ բոլոր հայերի հետ: Նա պատկանում է բոլոր հայերին, ոչ միայն ինձ: Իբրեւ ապացույց ձեզ մի հետաքրքիր դեպք պատմեմ: Առաջին անգամ եկել եմ Հայաստան եւ ինձ հյուրընկալողի հետ տաքսիով ինչ-որ տեղ ենք գնում: Տաքսիում ֆրանսերեն էինք խոսում, եւ վարորդը, լսելով, որ հայերեն չենք խոսում, հետաքրքրվեց, թե ի՞նչ ազգ ենք: Ծանոթուհիս պատասխանեց, որ թեեւ խոսում ենք ֆրանսերեն, բայց երկուսս էլ հայ ենք: Նա զարմացած նայեց ինձ եւ ասաց, որ չի կարող պատահել, քանի որ ես հայի նման չեմ: Այդ ժամանակ ծանոթուհիս պատասխանեց, որ ես ոչ միայն հայ եմ, այլեւ Ռուբեն Սեւակի դուստրն եմ: Այդ լսելով նա կանգնեցրեց մեքենան, իջավ եւ բացելով դուռը, սկսեց ինձ ջերմ համբուրել ու Ռուբեն Սեւակից տողեր արտասանել: Ես ուղղակի ցնցված էի եւ այդ ժամանակ հասկացա, թե ինչքա՞ն շատ է նա մեր մեջ:

– Այսօր նշվում էր Ռ. Սեւակի ծննդյան 115-ամյակը: Նրա հետ կապված մի որեւէ հետաքրքրաշարժ դեպք չէի՞ք պատմի:

– Դե, բոլորդ էլ գիտեք, որ մայրս գերմանուհի էր, իսկ նրանք թռչնի միս շատ են սիրում: Պոլսում մեր տանը շատ հաճախ ձկնեղեն են պատրաստել, եւ մի անգամ մայրս, ձանձրացած այդ կերակրատեսակներից, խոհարարուհուն խնդրում է իր համար վառեկ պատրաստել: Գյուղից գնում են վառեկը, սակայն ոչ խոհարարուհին, ոչ սպասուհին չեն կարողանում մորթել: Եվ երբ մայրս խնդրում է հայրիկին օգնել իրենց, նա կտրականապես հրաժարվում է՝ ասելով. «...Ես բժիշկ եմ: Իմ գործը բուժելն է, ոչ թե սպանելը...»: Հաջորդ օրը խոհարարուհին ստիպված վառեկը ետ է վերադարձնում:

Այսպիսին էր Ռ. Սեւակ բանաստեղծը, քաղաքական գործիչը, բժիշկը եւ մեծ հայրենասերն ըստ իր դստեր:

ԱՆՈՒՇ ՍԱՂԱԹԵԼՅԱՆ

ՕՐ ՀԻՇԱՏԱԿԻ

Աշտարակում է Վարդգես Պետրոսյանի սիրտը

Արտագնա նիստ Աշտարակում

Չորս ամիս առաջ Վարդգես Պետրոսյանի գրչակից եւ մտերիմ ընկերները ստեղծեցին «Հայկական էսքիզներ» հիմնադրամը՝ նպատակ ունենալով պահպանել ու սերունդներին փոխանցել Վարդգես Պետրոսյան քաղաքացու, գրողի, գործչի թողած գրական ժառանգությունը:

Մի քանի օր առաջ, գրողի մահվան տարելիցի օրը, նորաստեղծ «Հայկական էսքիզներ» հիմնադրամի անդամներն արտագնա նիստ գումարեցին գրողի ծննդավայր Աշտարակում: Հիմնադրամի անդամներին եւ Վ. Պետրոսյանի հարազատներին ընդունեց Աշտարակի քաղաքապետ Աշոտ Ղալայյանը: Նա նշեց, որ աշտարակցի Կարո Չալաբյանի, Արմիդա Ղամբարյանի, Գայանե Դանիելյանի եւ շատ-շատերի ջանքերի շնորհիվ գրողի մահվանից մեկ տարի հետո Աշտարակի կանանց խորհուրդը եւ մարզային մշակույթի ֆոնդը հայրենակից գրողի հիշատակը հավերժացնելու նպատակով սահմանել են «Վ. Պետրոսյան» կրթաթոշակ-մրցանակ եւ գրական ստեղծագործական մրցույթ՝ մանկավարժների միջեւ: Կրթաթոշակի սահմանման գործում մեծ օգնություն է ցուցաբերել «Ազգ» օրաթերթը: Այժմ էլ ընթացքում է մրցույթում հաղթած լավագույն գործերի գրքույկի հրատարակումը, մարզային արխիվում գրողի ֆոնդի ստեղծման գործընթացը, նաեւ ֆիլմի ստեղծում, տուն-թանգարանի բացում, որը կկատարվի Կարմրավորի թաղամասում գտնվող հայրենական տանը:

Արտագնա նիստի ընթացքում Հ. Ավետիքյանը նշեց, որ հիմնադրամն ունի նաեւ արտասահմանյան չորս անդամներ, որոնք հայտնի մտավորականներ լինելուց բացի, Վ. Պետրոսյանի ընկերներն են՝ Ժիրայր Դանիելյանը՝ Բեյրութից, Երվանդ Ազատյանը՝ Դետրոյթից, Օշին Քեշիշյանը՝ Լոս Անջելեսից եւ Կարպիս Ջրբաշյանը՝ Փարիզից: Արդեն հրատարակվել է գրողի հիշատակին նվիրված մատենաշարի առաջին գրքույկը՝ «Ստորագրության պատիվը», որի առաջին օրինակը մակագրվեց հիմնադրամի կողմից ու նվիրվեց քաղաքապետին: Բացի Աշտարակի գրադարանից Վ. Պետրոսյանի անունով է կոչվել իր հայրենական տնից մինչեւ Երեւան-Աշտարակի մայրուղին ընկած փողոցը: Հիմնադրամի նախաձեռնությամբ Երեւանում Վ. Պետրոսյանի անունով կկոչվի մեկ դպրոց: Արտագնա նիստի ժամանակ մշակվեցին համատեղ ծրագրեր եւ առաջարկ արվեց Աշտարակում բացել Վ. Պետրոսյանի «Հայկական էսքիզներ» հիմնադրամի մասնաճյուղ:

Նիստից հետո ներկաները հարգանքի տուրք մատուցեցին՝ այցելելով գրողի շիրմին: Շիրմաքարի մոտ Վ. Պետրոսյանի մասին երախտագիտությամբ հիշողություն դարձած դեպքեր ու դիպվածներ պատմեցին ու նրան մեծարեցին Հ. Ավետիքյանը, Ա. Ավագյանը, Ռ. Կոզմոյանը, Ա. Ղալայյանը, Ժիրայր Նաիրին (Բեյրութի «Նաիրի» թերթի խմբագիր), Վան Արյանը եւ ուրիշներ: Արտասանեց Ազատ Գասպարյանը:

Հյուրերը խնկարկելով Վ. Պետրոսյանի հիշատակը, հրավիրվեցին Պ. Պռոշյանի տուն-թանգարան: Որքան էլ որ ժամանակը թռչում է, էլ ավելի է շոշափելի ու զգայական դառնում կորցրածի արժեքը: Եվ այստեղ է, որ ուզում եմ հիշեցնել Վ. Պետրոսյան գրողի թեւավոր խոսքը. «Երբ լաց է լինում քարը, մամուռ է գոյանում, իսկ մարդու լացից՝ ամայություն, որը ոչինչ չի լցնի այլեւս»:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Հայկական ցեղասպանության մասին Յաիր Աուրոնի գիրքը՝ նաեւ անգլերենով

Կանադայում գործող «Զորյան» ինստիտուտը տեղեկացնում է, որ իր հովանավորությամբ օրերս «Տրանզակշն» հրատարակչատունն անգլերեն լույս է ընծայել Յաիր Աուրոնի «Անտարբերության անհամությունը: Սիոնիզմը եւ Հայկական ցեղասպանությունը» հատորը, որտեղ հեղինակը զուգահեռներ է անցկացնում հրեական եւ հայկական իրադարձությունների միջեւ եւ բացահայտում Պաղեստինի հրեական համայնքի (Յիշուվների) վերաբերմունքը Հայկական ցեղասպանության հանդեպ: Գրքում հրեա հեղինակը, ըստ լրատվության, տեսական, փիլիսոփայական եւ բարոյական հարցեր է բարձրացնում ընդհանրապես ցեղասպանություն հասկացության վերաբերյալ, նշելով, որ հրեաների համար դժվար իրավիճակ էր ստեղծվել Առաջին աշխարհամարտի օրերին, քանի որ Պաղեստինն օսմանյան իշխանության ներքո էր գտնվում, իսկ Թուրքիան՝ Գերմանիայի դաշնակիցն էր:

Յիշուվների պաշտոնական հակազդեցությունը լռեցված էր եւ մեծապես շահադիտական: Ճիշտ է, չկային դատապարտող հրապարակումներ կամ ներքին արձանագրություններ, սակայն «Նիլի» խմբի նման ընդհատակյա հետախուզական կազմակերպություններն օգնության ձեռք են մեկնել հայ աղետյալներին: Չաիմ Վայցմանն ու Նահում Սոկոլովը հրապարակայնորեն դատապարտել են կոտորածները, իսկ սիոնիստ գրողները փորձել են արթնացնել միջազգային հասարակության խիղճը:

Յաիր Աուրոնը, որն այս գրքում բոլորովին չի ժխտում Հրեական ողջակիզման եզակիությունը, ավագ դասախոս է Իսրայելի բաց համալսարանում եւ Կիբուցիմի կրթության քոլեջում: Հեղինակ է եբրայերենով գրված մի շարք ուսումնասիրությունների, որոնցից հիշատակության արժանի են «Իսրայելա-հրեական ինքնությունը» եւ «Ազգային վերաբերմունք համաշխարհային տառապանքի հանդեպ: Ցեղասպանությունը 20-րդ դարում» հատորները:

Հ. Օ.

«Վասպուրական»

հայրենակցական միությունը լույս է ընծայել Կալիփսե Սոլախյանի «Թեժ մարտերը Վանի քաղաքամիջում» հուշագրությունը:
Ցանկացողները այն կարող են գնել միության գրասենյակում:
Հասցեն՝ Հանրապետության փողոց 32, հեռախոս՝ 52-95-83:

ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔՈՒՄ ՎԱՐՁԱԿԱԼՈՒԹՅԱՆ Է ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ ԱԶԱՏ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐ

Պետական գույքի կառավարման նախարարությունը մրցույթ է հայտարարում Երեւանյան չորս հասցեներում գտնվող տարածքների վարձակալության համար: Քառակուսի մետրի ամսական վարձի նվազագույն չափը սահմանված է ըստ տարածքի վիճակի եւ տեղաբաշխման: Վարձակալման ժամկետի շուրջ հնարավոր են բանակցություններ:

Երեւանում վարձակալությամբ տրվող տարածքների տեղաբաշխումը	
Աճառյան 42	Երեւան-Սեւան ճանապարհի Ավանի գիտահետազոտական ինստիտուտների թաղամասում
Փ. Բուզանդի 1/3	Երեւան, Կենտրոն, Վերնիսաժին կից
Դ. Անհաղթ 23	Զեյթուն թաղամասի կենտրոնում
Վաղարշյան 12	Բարեկամություն մետրոյի մոտ, Վաղարշյան եւ Հ. Քոչարի փողոցների հատույթում

Հայտերի ներկայացման վերջին ժամկետը
ս. թ. ապրիլի 28-ի ժ. 12:00-ն է:

Մրցույթին մասնակցելու իրավունք ունեն բոլոր իրավաբանական եւ ֆիզիկական անձինք:

Հայտատուները պարտավոր են նախարարության ընդհանուր բաժին փակ ծրարով ներկայացնել փաստաթղթեր, որոնք պարունակում են տվյալներ հայտ տվող անձի եւ առաջարկվող վարձաչափի վերաբերյալ: Ծրարի վրա պետք է նշվի վարձակալվելիք տարածքի հասցեն: Մրցութային հանձնաժողովը արդյունքները կամփոփի բաց նիստում:

Հաղթող կճանաչվի բարձրագույն վճար առաջարկողը, որի հետ ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարությունը կկնքի պայմանագիր:

Տարածքները վերանորոգելու համար փոխհատուցում նախատեսված չէ:

Վարձակալը պարտավոր է նաեւ կոմունալ ծառայությունների համար քմ դիմաց ամսական վճարել 120 դրամ: Կողմերի փոխադարձ համաձայնությամբ՝ վարձակալը պայմանագիրը երկարացնելու առաջնահերթ իրավունք կունենա:

Մրցույթով վարձակալությամբ տրվող տարածքների հասցեները

#	Հասցեն	Տարածքի նկարագրությունը	Մակերեսը (քմ)	Նվազագույն ամսական վարձավճար (դրամ/քմ)	Նվազագույն ամսական վարձավճարի ընդհանուր գումարը (դրամ)
1	Աճառյան 42	ճաշարան 1-ին հարկում	360	339	122,040
2	Աճառյան 42	մեկ սրահ 1-ին հարկում	324	339	109,836
3	Աճառյան 42	մեկ սրահ 4-րդ հարկում	324	339	109,836
4	Աճառյան 42	մեկ սրահ 5-րդ հարկում	324	339	109,836
5	Աճառյան 42	մեկ սրահ 6-րդ հարկում	324	339	109,836
6	Աճառյան 42	երկու սրահ 7-րդ հարկում	648	339	219,972
7	Աճառյան 42	երկու սրահ 8-րդ հարկում	648	339	219,972
8	Աճառյան 42	երկու սրահ 9-րդ հարկում	648	339	219,972
9	Փ. Բուզանդ 1/3	մեկ սենյակ 9-րդ հարկում	37	677	24,679
10	Փ. Բուզանդ 1/3	երկու սենյակ 1-ին հարկում	73	677	48,691
11	Դ. Անհաղթ 23	տասնհինգ սենյակ 5-րդ հարկում	576	339	195,264
12	Դ. Անհաղթ 23	տասնվեց սենյակ 6-րդ հարկում	576	339	195,264
13	Վաղարշյան 12	ինը սենյակ 6-րդ հարկում	400	542	216,800

Վարձավճարի մեջ ներառված չեն ամսական 120 դրամ քմ կոմունալ վճարները: Նվազագույն վճարները ներառում են նաեւ ԱԱՀ-ն:

Մրցույթը տեղի կունենա ս. թ. ապրիլի 28-ին, ժամը 15:00-ին: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել մրցութային հանձնաժողովին՝ ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության պետական ունեցվածքի կառավարման բաժին. **հասցեն՝ ք. Երեւան, Հանրապետության հրապարակ, կառավարական տուն 2,** հեռ. 563965, է-փոստ՝ tender@arminco.com Website: www.privatization.am

ԱԶԴ

Ս. թ. մայիսի 5-ին, ժամը 14:00-ին, Կոմիտասի անվ. կամերային երաժշտության տան դահլիճում նախատեսվում է անցկացնել ՀՀ ոչ պետական բուհերի «Համագործակցություն» արհմիության համաժողովը հետեւյալ օրակարգով.

1. Կրթության մասին ՀՀ օրենքը եւ ոչ պետական բուհերի խնդիրները
2. Կանոնադրական փոփոխություններ
3. Ընտրություններ

Համաժողովին մասնակից յուրաքանչյուր բուհ ներկայացնելու է 15 պատվիրակ (որոնցից առնվազն 5-ը՝ ուսանողներ):

Համաժողովին կնախորդեն բարձրագույն կրթության արդի պրոբլեմներին նվիրված լայնածավալ քննարկումները ԶԼՄ-ներում:

Համաժողովին հրավիրվելու են ՀՀ նախագահի աշխատակազմի, ԱԺ համապատասխան հանձնաժողովների, ՀՀ կառավարության ներկայացուցիչներ, կրթության եւ գիտության նախարարը, փոխնախարարներ, լիցենզավորման եւ հավատարմագրման ծառայության պետը, հասարակական կազմակերպությունների, ԶԼՄ-ների ներկայացուցիչներ:

Համաժողովին մասնակցելու հայտերն ընդունվում են մինչեւ ապրիլի 30-ը:

«ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ» ԽՈՐՀՐԴԻ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻ ԿԱԶՄԿՈՄԻՏԵ
Հասցեն՝ Ա. Մանուկյան 13
Հեռ. 555723, 578488

ՀԵՌՈՒՍՏԱՑՈՒՅՑ

26 ապրիլ

9.00 Հայլուր
9.20 Հեռուստասերիալ «Սուրճ կնոջ բուրմունքով»
10.10 Հայրդաց տներ
10.20 Մանուկի կրթակ
10.30 Պրեմիերա (1-ին հաղորդում)
11.05 Գ/ֆ «Ճուտակի եղունգը»
12.40 Բարի ախորժակ
13.00 Հայլուր
13.20 Ռուբիկոն+
16.00 Մուլտֆիլմեր «Բակում», «Աղվես Պատրիկեեւնան»
16.20 «Ասպետ» վիճակախաղ
17.00 Հայլուր
17.20 Մինչեւ 17
18.00 Հեռուստասերիալ «Սուրճ կնոջ բուրմունքով»
19.00 1 լուր
19.10 «Հուսո աստղ»
(նույն ժամին արբանյակային հեռարձակմամբ՝
19.10 Կեսգիշերային ճեղքումներ)
19.50 Պարմանի
20.25 Արտակարգ ալիք
20.35 Տուն-տունիկ
21.00 Հայլուր
21.40 Գ/ֆ «Չնահյուսք»
23.40 Հայլուր
00.00 Կեսգիշերային փողոց
01.00 Ռուբիկոն+

9.00 «Բարի լույս, Հայաստան»
10.00 «Ամեն ինչ հանուն քո սիրո»
18.00 Մուլտֆիլմ
18.10 Մանկական ժամ. սերիալ «Նինձյա կրիաները», սերիալ «Քոնան»
19.00 «Ամեն ինչ հանուն քո սիրո»
20.00 Լուրեր
20.35 «Շոկ»
20.55 Տեսահոլովակներ
21.20 Օրը
22.25 «1-02» լրատու
22.30 «Առողջ» լոտո
23.35 Գ/ֆ «Կասկածից դուրս»

9.00 Տոմար
10.30 Աստարեզ (կրկնություն)
19.05 Չոջիկ
19.30, 21.30, 24.00 Սուրհանդակ
20.00 Մանուկի խոսնակ
20.10 Գիտաստղ
20.30 Կամ-կամ
21.10 Դիվաղաղար
22.05 Գ/ֆ «Անհայտ անձնավորություններ»
00.35 Ակնթարթ
00.40 Մութ սենյակ
1.00 Գ/ֆ «Չեւափոխվողները» (ավարտին Սուրհանդակ)

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Քնքուշ թույն»
16.00 Նորություններ
16.20 Մուլտսերիալ «Ջոնի Քվեստի անհավանական արկածները»
16.40 Հրաշալի ընկերախումբ
17.00 Ջունգլիների կանչը
17.25 ...Մինչեւ 16 եւ բարձր
18.00 Սերիալ «Քնքուշ թույն»
19.00 Նորություններ
19.30 Դիմակներ շոու
19.55 Ֆուտբոլ. ընկերական հանդիպում. Ռուսաստանի հավաքական-ԱՄՆ հավաքական (20.50 Բարի գիշեր, երեխաներ)
22.00 Ժամանակ
23.00 Գ/ֆ «Ունայնություն ունայնությունից» (դերերում Գ. Պոլսկիխ, Ֆ. Մկրտչյան, Լ. Կուրավլյով, 1978 թ.)
00.40 Քաղաքակրթություն
01.15 Նորություններ
00.30 Սերիալ «Նոր դարաշրջան»

7.00, 8.00, 9.00, 10.00 Լուրեր
7.20-10.30 Բարի լույս, Ռուսաստան

7.35, 9.35 Ընտանեկան նորություններ
9.20 Հեռուստատեսային ՀՄՍ. հերթապահ բաժանմունք
10.40 «Արենա-սպորտ»
11.20 Սերիալ «Գնչուհին»
12.05 Սերիալ «Սանտա Բարբարա»
13.00 Հեռուստատեսային ՀՄՍ
13.30 Իմ XX դարը
14.00, 18.00, 21.00, 00.00 Լուրեր
14.30 «Կանանց քմահաճ»
15.05 Սերիալ «Սեւ մարգարիտ»
15.50 Սերիալ «Հարուստները ու նշանավորները»
16.45 Իմ ընտանիքը
17.40 Մուլտսերիալ «Հեքիաթներ փերի Անալկայի մասին»
18.30 Աշտարակ
18.55 «Կլոր սեղանիկ». Միխայիլ Կոնոնով
19.25 «Կինեսկոպ» Պյոտր Շեպոտինիկի հետ
20.25 Ինքդ քեզ տեղիր
21.40 Սերիալ «Վայրի հրեշտակը»
22.40 Սերիալ «Սեղմեր»
00.30 Տղամարդը եւ կինը
01.15 Տատյանա Դոգիլեւան «Սեղմիկը» ֆիլմում
02.50 Հեռուստատեսային ՀՄՍ. հերթապահ բաժանմունք

ԱՐՄԵՆՏԵԼԸ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է

2000 թ. մայիսի 1-ից գործելու է փեյջերային ծառայությունների նոր իջեցված սակագներ: Գումարները գնացուցակում նշված են ԱՄՆ դոլարով (առանց ԱԱՀ):

N	Անվանումը	Ներկա գները ԱՄՆ $	Առաջարկվող գները ԱՄՆ $
1	Միանվագ վճարում փեյջերի միացման համար	-	10.00
2	Բաժանորդային վարձը 1 ամսվա համար	15.00	2,50
2.2.	Բաժանորդային վարձը 6 ամսվա համար	90.00	13.00
2.3	Բաժանորդային վարձը 12 ամսվա համար	180.00	25.00
3	Փեյջերի գինը (փեյջերի միացումով)	132	60**

*** 50 % ԱՄՆ - փեյջերի գինը*
10 % ԱՄՆ - փեյջերի միացման գինը

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԵՆ

ՎԱՐՈՐԴ-ԱՌԱՔԻՉՆԵՐ

Սեփական մեքենայի առկայությունը գերադասելի է:

Զանգահարել 52-26-10:

1965 թ. գործող Հայաստանի ուսանողական ջոկատների հանրապետական շտաբը, որը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կամավորական ծառայության կոմիտեի անդամ է, հրավիրում է մասնակցելու Եվրոպայի երկրներում, ԱՄՆ-ում, Հայաստանում միջազգային աշխատանքի ճամբարների ամառային ծրագրերին՝ որպես կամավորական:

Դիմումներն ընդունվում են հետեւյալ հասցեով՝ Կորյունի 19ա, 7-րդ հարկ

Հեռ. 52 27 01, 52 27 72, 52 27 88

Լուծարվում է

«Երիտասարդ ուսուցիչների ակումբ» հասարակական կազմակերպության «Իմօվսանն» դուստր ձեռնարկությունը՝ գրանցված պետռեգիստրի Աշտարակի տարածքային բաժնում 30.07.1998 թ.: Գրանցման համար՝ 16.070.00655, վկայականի համար՝ 01Ա042329: Պարտատերերին խնդրվում է երկամսյա ժամկետում դիմել Աշտարակ, Նարեկացու 79 հասցեով:

ԱՐՄԵՆՏԵԼԸ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է

2000 թ. մայիսի 1-ից գործելու են բջջային կապի ծառայությունների նոր, իջեցված սակագներ: Գնացուցակում նշված գումարները արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով (առանց ԱԱՀ-20 տոկոս):

	Միանվագ վճարումներ	Գործող	Նոր
1.	Տեղադրման վարձ՝ ներառյալ հետեւյալ լրացուցիչ ծառայությունները ■ Միջազգային ելք ■ Զանգահարողների հեռախոսահամարների ներկայացման ակտիվացում՝ «clip», «clir» ■ Կանչի վերահասցեավորման ակտիվացում՝ «cfu», «cfbusy», «cfnrepy» ■ Բազմաբաժանորդային կապի ակտիվացում՝ «conference», «callwait» եւ «callhold» ■ Կանչերի արգելակման ակտիվացում՝ «cbocc», «cboic», «cboiceg», «cbic», «cbicrout»: ■ Ձայնային փոստի ծառայություն (VMS) ■ Կարճ հաղորդագրության ծառայություն (SMS)	100	20
2.	Երաշխիքային գումար	150	100
3.	Double SIM քարտի ակտիվացում	-	50
4.	Լրացուցիչ ծառայությունների ակտիվացում բաժանորդագրման պահից հետո (յուրաքանչյուր ծառայության համար)	10	5
5.	Լրացուցիչ ծառայությունների ապաակտիվացում բաժանորդագրման ժամանակ	Անվճար	
6.	Լրացուցիչ ծառայությունների ապաակտիվացում բաժանորդագրումից հետո (յուրաքանչյուր ծառայության համար)	5	Անվճար
7.	PIN1 եւ PIN2 արգելափակված ծածկագրի արգելաբացում	Անվճար	
8.	Խափանված SIM քարտի փոխարինում (կապուղու վերականգնում)	25	10
9.	Ցանկալի համարի տրամադրում	50	-
10.	Անվանափոխություն (յուրաքանչյուր կապուղու համար)	50	50
11.	Հեռախոսահամարի համարափոխում (յուրաքանչյուր հեռախոսահամարի համար)	50	50
	Ամսական վարձավճարներ		
12.	Ամսական վարձավճար (յուրաքանչյուր կապուղու համար)	30	15
13.	Ամսական վարձավճար լրացուցիչ ծառայությունների համար	Անվճար	
14.	Ամսական վարձավճար ֆաքսի/մոդեմի համար	10	Անվճար
15.	Բաժանորդային վարձ բաժանորդագրման ամսից 12 ամիս անց	30	10
16.	Բաժանորդային վարձ ամսվա ընթացքում ոչ մի ելքային զանգ չունեցող հեռախոսների համար	30	5
17.	Double SIM քարտի բաժանորդային վարձ	Անվճար	
	Րոպեավճար		
18.	Բջջայինից բջջային ամսական 240 րոպեից պակաս Բջջայինից հանրային ցանց Տվյալներ/ֆաքս մինչեւ 9600 բ/վ	0.18	0.15
19.	Բջջայինից բջջային ամսական 240 րոպեից ավելի Բջջայինից հանրային ցանց Տվյալներ/ֆաքս մինչեւ 9600 բ/վ	0.18	0.13
20.	Տեղական զանգի սակագին (միջազգ. հեռակապի դեպքում)	0.15	0.10
21.	ԿՀԾ (Կարճ հաղորդագրության ծառայություն) մեկ հաղորդագրության համար	0.10	0.05
22.	Ելք դեպի Voice Mail (հաղորդագր. փոխանցում/ընդունում)	0.18	0.10
23.	Վերահասցեավորում դեպի ձայնային փոստ	Անվճար	

Առաջարկվող գնացուցակի պայմաններ

1. Տեղադրման վարձի մեջ են մտնում տեղադրման պահին ակտիվացված լրացուցիչ բոլոր ծառայությունները:
2. Բջջային հեռախոսակապի բաժանորդագրման համար պայման է հանդիսանում 100 ԱՄՆ դոլարի համարժեք դրամի չափով երաշխիքային գումարի վճարումը: Կողմերից որեւէ մեկի նախաձեռնությամբ պայմանագրի դադարեցման դեպքում վերոհիշյալ գումարը կօգտագործվի վերջնահաշվարկի համար՝ ներգրավելով որպես բաժանորդի վճարը:
3. Գիշերվա ժամը 23:00-ից մինչեւ առավոտյան ժամը 7:00-ը բջջային հեռախոսակապի հեռախոսային խոսակցությունների համար կիրառվում է 30 տոկոս զեղչ:
4. Հաշվարկներն ու վճարումները կատարվում են ազգային դրամով՝ հիմք ընդունելով հաշվետու ամսվան նախորդող ամսվա վերջին օրվա դրությամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված հաշվարկային փոխարժեքը:
5. Լիցենզիայի համաձայն 101, 102, 103 եւ 104 հեռախոսահամարներով հեռախոսային խոսակցությունները իրականացվում են անվճար:
6. Հաշվետու ամսվա ընթացքում ոչ մի ելքային զանգ չկատարած հեռախոսների բաժանորդային վարձը հաշվարկվում է զեղչով (տես գնացուցակը 16):
7. Ներկայումս գործող եւ նոր բաժանորդագրված բաժանորդները, որոնք 12 ամիսների ընթացքում կունենան ակտիվ մուտքային եւ ելքային զանգեր, ներկա գնացուցակի կիրառման ամսաթվից սկսած, նրանց բաժանորդային վարձը 12 ամիս հետո կիջնի 15 դոլարից 10 դոլարի (տես կետ 15-ը):
8. Անվանափոխության դեպքում նոր բաժանորդը պարտավոր է վճարել նոր երաշխիքային կանխավճար:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի հատուկ դասընթացների բաժին

«Գորդյան հանգույց» ծրագիր

Թեմա՝ «Հայոց եղեռնի հիմնահարց. պետական քաղաքականության բաղադրի՞չ, թե՞ պատմական հիշողություն»

Ք Ն Ն Ա Ր Կ Մ Ա Ն Ը Մ Ա Ս Ն Ա Կ Ց Ո Ւ Մ Ե Ն.

ՀՀ արտաքին գործերի նախարարի տեղակալ

Ռուբեն Շուգարյանը,

ՀՀ ԳԱ պատմության ինստիտուտի տնօրեն, պատմական գիտությունների դոկտոր, ակադեմիկոս

Հրանտ Ավետիսյանը,

Մաշտոցի անվան մատենադարանի ավագ գիտաշխատող, պատմական գիտությունների թեկնածու, ՀԱՀ քաղաքագիտության եւ միջազգային հարաբերությունների ֆակուլտետի ասիստենտ-պրոֆեսոր

Արմեն Այվազյանը:

Հինգշաբթի, ապրիլի 27-ին, ժամը 18:00-ին, Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի փոքր դահլիճում: Քննարկումը կընթանա հայերենով, անգլերեն համընթաց թարգմանությամբ:

Մուտքն ազատ է

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 27-16-58

AED · Academy for Educational Development

SIBLEY International

Հայաստանի հաշվապահների եւ աուդիտորների ասոցիացիան /ՀՀԱԱ/ եւ Sibley International կազմակերպությունը հայտարարում են ACCA-ի միջազգային որակավորման եւ ՀՀԱԱ-ի որակավորման հաշվապահական դասընթացների ընդունելություն:

Միջազգային որակավորման դասընթացներին դիմողները կգրանցվեն ACCA-ում (կենտրոնը Գլազգոյում) որպես ուսանող եւ կմասնակցեն ՀՀԱԱ-ի կողմից կազմակերպած դասընթացներին: Յուրաքանչյուր տարվա հունիս եւ դեկտեմբեր ամիսներին ուսանողները կմասնակցեն ACCA-ի կողմից կազմակերպվող, Երեւանում անցկացվելիք միջազգային որակավորման քննություններին: Քննությունները հաջողությամբ հանձնած ուսանողներին ՀՀԱԱ-ի կողմից կտրվի վկայական, իսկ որոշակի քննությունների հանձնման դեպքում, ACCA-ի կողմից կշնորհվի միջազգային որակավորում, որը գործում է աշխարհի 150 երկրներում: Դասընթացները եւ քննությունները անցկացվում են միայն անգլերեն:

ՀՀԱԱ-ի որակավորման հաշվապահական դասընթացներին դիմորդները կգրանցվեն ՀՀԱԱ-ում որպես ուսանող եւ կմասնակցեն ՀՀԱԱ-ի կողմից կազմակերպված դասընթացներին: Յուրաքանչյուր տարվա հունիս եւ դեկտեմբեր ամիսներին կմասնակցեն ՀՀԱԱ-ի կողմից Երեւանում կազմակերպվող քննություններին: Քննությունները հաջողությամբ հանձնած ուսանողներին ՀՀԱԱ-ի կողմից կտրվի վկայական, իսկ որոշակի քննությունների հանձնման դեպքում, ՀՀԱԱ-ն կշնորհի որակավորում: ՀՀԱԱ-ի որակավորման դասընթացները կկազմակերպվեն՝ օգտագործելով ACCA-ի միջազգային որակավորման համար առաջարկվող գրականությունը՝ ռուսերեն թարգմանված: Դասախոսությունները եւ քննությունները կանցկացվեն հայերեն լեզվով:

Դասընթացներին մասնակցելու համար նախնական հաշվապահական կրթություն չի պահանջվում:

Կրթության զարգացման ակադեմիան /ԿԶԱ/, ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության /ԱՄՆ ՄԶԳ/ աջակցությամբ, կտրամադրի միջոցներ կրթաթոշակներ շնորհելու համար, նպատակ ունենալով մասնակիորեն ֆինանսավորել ACCA ծրագրի շրջանակներում իրականացվող Միջազգային որակավորման, ինչպես նաեւ ՀՀԱԱ-ի որակավորման հաշվապահական դասընթացներին մասնակցող ուսանողների վարձը:

Կրթաթոշակի հավակնորդների ընտրությունը եւ ուսման վարձի համար տրամադրվող կրթաթոշակի չափը կսահմանի այդ նպատակով կազմված հանձնաժողովը, որի կազմում ընդգրկված են ՀՀԱԱ-ի, ԱՄՆ ՄԶԳ-ն, ԿԶԱ-ի եւ SIBLEY International կազմակերպությունների ներկայացուցիչները: Նախընտրությունը կտրվի այն անձանց, ովքեր ունեն համապատասխան կրթություն, աշխատանքային փորձ եւ առավելագույնս կհամապատասխանեն հանձնաժողովի կողմից սահմանված չափանիշներին:

Դիմումներն ընդունվում են ապրիլի 20-ից մինչեւ մայիսի 15-ը:

Դասընթացների մասին մանրամասն տեղեկություններ ստանալու համար զանգահարել՝

Միջազգային որակավորման դասընթացների համար — Ռուզաննա Սեդրակյանին, Հեռ. 24-91-78

ՀՀԱԱ-ի որակավորման դասընթացների համար — Քրիստինա Ալեքսանյանին, Հեռ. 24-93-09

Կրթաթոշակների շնորհման հարցերի համար — Հայկանուշ Բագրատյանին, Հեռ.27-17-20

Կարող եք նաեւ անձամբ ներկայանալ գրասենյակ, որը գտնվում է Կարապետ Ուլնեցու 31, Ադոնցի անվան էկոնոմիկայի ինստիտուտ, V հարկ հասցեում:

Հայաստանի հաշվապահների եւ աուդիտորների ասոցիացիայի Կրթության եւ որակավորման բաժին:

Բոլոր տեսակի

ԱՆՏԵՆԱՆԵՐԻ

տեղադրում եւ երաշխիքային սպասարկում

որակ գնից բարձր

Հեռ. 63-06-84

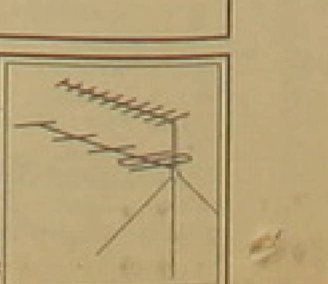

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Պատվեր 1248 Տպաքանակը՝ 4000 Ստորագրված է տպագրության՝ 25. 04. 2000 Գինը՝ 100 դրամ